

NOTA PRIORITEITEN UITVOERING VTH-TAKEN

Periode 2025-2027

waterschap
**Hollandse
Delta**

Vastgesteld

25 november 2025

VERANTWOORDING

WATERSCHAP

waterschap Hollandse Delta
Handelsweg 100
2988 DC Ridderkerk

Postbus 4103
2980 GC Ridderkerk
t 088 974 33 00
f 088 974 30 01
i www.wshd.nl

AFDELING

Vergunningverlening Toezicht en Handhaving

AUTEUR/COÖRDINATIE

Cees Andeweg
c.andeweg@wshd.nl

REVIEWER

Gerard Groot

OPDRACHTGEVER

Piet Schakel
Hoofd afdeling Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

VERSIE

25 november 2025
Vastgesteld

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
Samenvatting	2
1 Inleiding	4
1.1 Plaats en rol	4
1.2 Doelstelling	4
1.3 Inwerkingtreding en looptijd	4
1.4 Leeswijzer	5
2 Taak	5
2.1 Beheersgebied	5
2.2 Regulering risicovolle activiteiten	6
2.3 Omvang VTH-taak	6
2.4 Organisatie	7
3 Ontwikkelingen en uitdagingen	8
3.1 Wijzigingen in wet- en regelgeving	8
3.2 Samenwerking is niet vrijblijvend	8
3.3 Urgentie KRW-doelbereik	9
3.4 Onderzoek doelbereik KRW bij WSHD	9
3.5 Problematiek ZZS / PFAS	10
3.6 Digitalisering	10
3.7 Organisatieontwikkeling	11
3.8 Krappe arbeidsmarkt	11
3.9 Nieuwe wetgeving waterschapsbelastingen ("Heffingen")	11
3.10 Nieuwe wetgeving beheer grondwaterlichamen	11
4 Beleidsdoelen	12
5 Strategieën en uitgangspunten	14
5.1 Preventie en advies strategie	14
5.2 Reguleringsstrategie	14
5.3 Nalevingsstrategie	15
5.3.1 Toezichtstrategie	15
5.3.2 Sanctiestrategie	17
5.3.3 Gedoogstrategie	17
6 Terugblik	19
6.1 Uitvoeringsprogramma's, rapportages en proces vaststelling	19
6.2 Strategieën en uitgangspunten	19
6.3 Doelbereik uitvoering VTH-taken 2024	19
6.3.1 Vergunningverlening	19
6.3.2 Toezicht en handhaving	20
6.3.3 Heffingen	21
7 Probleemanalyse VTH	21
7.1 Achtergrond, doel en resultaten probleemanalyses	21
7.2 Probleemanalyse, prioriteiten, strategie en doelen VERGUNNINGVERLENING	22
7.2.1 Probleemanalyse	22
7.2.2 Prioriteiten / strategie / doelen vergunningverlening	23
7.3 Probleemanalyse, prioriteiten, strategie en doelen TOEZICHT	23
7.3.1 Probleemanalyse toezicht	23
7.3.2 Domein Waterkwaliteit (schoon en gezond water)	24
7.3.3 Domein Waterkwantiteit (voldoende water)	30
7.3.4 Domein Waterveiligheid (veilige dijken en duinen)	34

7.3.5	Domein Wegen	35
7.3.6	Domein Vaarwegen	37
7.4	Heffingen	37
8	Borging en uitvoering	38
8.1	Financiële middelen	38
8.2	Uitvoeringsprogramma	38
8.3	Uitvoeringsproces	38
8.4	Samenwerking en afstemming	39
8.5	Kwaliteitscriteria	39
8.6	Evaluatie	39

Voorwoord

Voor u ligt de Nota Prioriteiten in uitvoering VTH-taken 2025-2027 van waterschap Hollandse Delta (WSHD).

WSHD draagt als water- en wegbeheerder bij aan een veilige en gezonde leefomgeving op de Zuid-Hollandse Eilanden. Het beschermt tegen wateroverlast, beheert oppervlaktewater, zuivert afvalwater, beheert (vaar)wegen en draagt bij aan de ruimtelijke invulling van het gebied. Dit is vastgelegd in de Water- en Wegenbeheerprogramma's 2022-2027.

WSHD reguleert het gebruik van waterkeringen, wateren en (vaar)wegen door middel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) volgens landelijke en eigen regels.

Deze nota toont hoe VTH bijdraagt aan de beleidsdoelen van WSHD, met focus op een gezonde en veilige leefomgeving. Het goed functioneren van watersystemen en zuiveringsinstallaties staat voorop. De nota blikt terug op de bijdragen van VTH aan de werking van deze assets.

De inzet van VTH-middelen is beperkt, waardoor keuzes noodzakelijk zijn. Een probleemanalyse geeft inzicht in de effectieve en doelmatige inzet van VTH-instrumenten. De nota laat zien wat WSHD met VTH heeft bereikt en wat de plannen zijn voor 2025-2027.

Het dagelijks bestuur van WSHD gelooft dat de inzet van VTH bijdraagt aan het behalen van de doelen, in lijn met de Omgevingswet en in samenwerking met diverse (VTH-)partners.

Het KRW-doelbereik in Nederland staat onder druk. Onderzoek van de Universiteit Utrecht toont aan dat de VTH-inzet van WSHD de afgelopen jaren onvoldoende was. Aanbevolen wordt extra capaciteit vrij te maken voor VTH-taken. Dit is begin 2025 al gebeurd. Extra middelen worden ingezet voor actualisering van lozingsvergunningen en toezicht op lozingsactiviteiten. WSHD werkt samen met (VTH-)partners om de waterkwaliteit te verbeteren. Gezamenlijke inventarisaties en analyses leiden tot geprioriteerde regulering en gericht toezicht. Er wordt gewerkt aan toetsingskaders voor lozingsactiviteiten, in lijn met het landelijke Impulsprogramma KRW.

Deze nota geeft inzicht in de bijdrage van VTH-middelen aan het KRW-doelbereik voor 22 december 2027.

Samenvatting

Als beheerder van water en wegen draagt het waterschap bij aan een veilige, gezonde en schone leefomgeving. Dat doet WSHD niet alleen, maar vooral sámen met de omgeving: burgers, bedrijven, belangenorganisaties en andere overheden. Dit uitgangspunt geldt ook voor de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Via VTH begeleidt WSHD initiatieven en activiteiten van burgers en bedrijven die invloed kunnen hebben op het functioneren van wateren, waterkeringen en wegen onder beheer van het waterschap. VTH adviseert initiatiefnemers, wijst hen op relevante regelgeving en biedt maatwerk om specifieke werkzaamheden mogelijk te maken. Daarnaast verleent VTH de benodigde vergunningen en beoordeelt meldingen voor de uitvoering van activiteiten. WSHD stimuleert naleving van regels en houdt hier actief toezicht op. Bij overtredingen treedt het waterschap handhavend op en zorgt ervoor dat de gevolgen van de overtreding worden hersteld.

Met de uitvoering van VTH geeft WSHD invulling aan zijn wettelijke taken en bevoegdheden. Daarbij gelden duidelijke wettelijke kaders en kwaliteitscriteria, waaraan WSHD zich vanzelfsprekend houdt.

Het college van dijkgraaf en heemraden is bij wet aangewezen als het dagelijks bestuur van het waterschap en daarmee als het bevoegd gezag voor de uitvoering van VTH-taken. Dit bestuur is wettelijk verplicht een uitvoerings- en handavingsstrategie vast te stellen. In deze strategie wordt gemotiveerd aangegeven welke doelen worden nagestreefd bij de uitvoering en handhaving, en welke werkzaamheden daarvoor worden verricht. De strategie moet gebaseerd zijn op een analyse van knelpunten in de naleving van regelgeving. Daarnaast biedt zij inzicht in de prioriteitenstelling voor VTH-werkzaamheden en de afwegingen die daaraan ten grondslag liggen. Omdat 'veel moet, maar niet alles kan', worden bij het bepalen van prioriteiten niet alleen de analyse van nalevingsproblemen meegenomen, maar ook de impact van relevante ontwikkelingen en bestuurlijke wensen.

Met de nota *Prioriteiten uitvoering VTH-taken 2025–2027* geeft WSHD invulling aan de wettelijke verplichting om een uitvoerings- en handavingsstrategie vast te stellen. Bij het bepalen van de prioriteiten is niet alleen uitgegaan van een risicoanalyse, maar is ook rekening gehouden met de impact van actuele ontwikkelingen en bestuurlijke wensen. De nota laat zien hoe VTH effectief en doelmatig kan worden ingezet om bij te dragen aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving.

Wat verandert er afgezet tegen eerdere prioritering?

Vanuit het perspectief van VTH-beheer voldoen de watersystemen en (vaar)wegen van WSHD aan het geldende beleid. De waterkwaliteit vormt echter een aandachtspunt: het lukt WSHD niet om alle KRW-doelen vóór eind 2027 te realiseren. Dit blijkt onder meer uit recent onderzoek van de Universiteit Utrecht naar het KRW-doelbereik binnen het beheergebied van WSHD.

Naast diverse andere aanbevelingen adviseert de universiteit om bij de uitvoering van VTH-taken in 2025 en de daaropvolgende jaren extra in te zetten op het reguleren van lozingsactiviteiten. Dit betreft onder meer het herzien van lozingsvergunningen en het aanscherpen van het toezicht, met name op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Ook wordt geadviseerd om de samenwerking met VTH-partners te versterken. Uit het onderzoek blijkt dat WSHD wat betreft het actualiseren van lozingsvergunningen en het houden van toezicht op lozingen in de afgelopen jaren onvoldoende actie heeft ondernomen.

Begin 2025 is gestart met het intensiveren van de inzet op de actualisering van lozingsvergunningen en het toezicht op lozingsactiviteiten, gefinancierd vanuit beschikbare algemene middelen. Daarnaast investeert WSHD - al langer - actief in een krachtige samenwerking met VTH-partners, met als doel om gezamenlijk, effectief en doelmatig de waterkwaliteit te verbeteren. Binnen de provincie Zuid-Holland voeren waterbeheerders inmiddels gezamenlijke inventarisaties en probleemanalyses uit. Op basis daarvan wordt de komende jaren gewerkt aan geprioriteerde regulering en gericht toezicht. Ook worden landelijke en regionale toetsingskaders

ontwikkeld voor de beoordeling van bestaande en nieuwe lozingsactiviteiten. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan het landelijke Impulsprogramma KRW.

Deze nota en de onderliggende probleemanalyse sluiten aan bij de genoemde adviezen, zowel qua doelstellingen als prioritering, geplande uitvoering en samenwerking. Binnen deze prioritering blijft de uitvoering van VTH-taken over de gehele linie – dus voor alle assets – op een adequaat niveau gewaarborgd. De via de reguliere begrotingscyclus beschikbaar gestelde middelen voor VTH zijn hiervoor toereikend.

N.B. In deze nota worden de komende wetswijzigingen met betrekking tot de heffing van waterschapsbelastingen en het beheer van grondwaterlichamen slechts kort aangestipt. Beide wijzigingen brengen een aanzienlijke taakverzwaring met zich mee voor de gehele organisatie van WSHD, inclusief de uitvoering van VTH-taken. Beide wetswijzigingen leiden al vanaf 2026 tot noodzakelijke extra werkzaamheden waarvan de uitvoering aanvullende capaciteit vergt. Ter zake worden separate bestuursvoorstellen voorbereid om in de benodigde extra capaciteit te voorzien. De nota gaat niet in op de inhoud daarvan.

ZZS

WSHD wordt geconfronteerd met de aanwezigheid van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS), waaronder PFAS, in oppervlaktewater, waterbodems en rioolwaterzuiveringsinstallaties. ZZS behoren tot de meest schadelijke stoffen voor mens en milieu. Het streven is dan ook om deze stoffen zoveel mogelijk uit de leefomgeving te weren.

WSHD sluit aan bij de structurele aanpak van ZZS die in samenwerking met andere overheden is ontwikkeld. In lijn met deze aanpak zet WSHD actief zijn VTH-middelen in en geeft prioriteit aan de uitvoering ervan. Samen met andere waterbeheerders in de provincie worden bedrijfsmatige lozingsactiviteiten geïnventariseerd en geanalyseerd. Op basis daarvan wordt de regulering in de komende periode herzien en aangescherpt.

Afwegingsruimte waterschap

In het kader van de beoordeling van het behalen van de KRW-doelen heeft de Europese Commissie Nederland gewezen op tekortkomingen in de wettelijke regelgeving. Milieuorganisaties gebruiken vergunningverlening en toezicht steeds vaker als middel om aandacht te vragen voor de waterkwaliteit. Waterschappen zijn daarbij kwetsbaar, vooral wanneer vergunningen verouderd zijn, wanneer toetsing aan KRW-doelen ontbreekt, of wanneer er tussen waterschappen verschillen bestaan in de wijze van afweging.

Een uniform en consistent toetsingskader is daarom tot op zekere hoogte noodzakelijk. Via de Unie van Waterschappen wordt – in samenwerking en/of afstemming met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, het Interprovinciaal Overleg en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten – onderzocht hoe regelgeving en toetsingskaders kunnen worden verbeterd en beter op elkaar afgestemd. Bij een volgende actualisering van de Waterschapsverordening worden de eerste verbeteringen en aanscherpingen doorgevoerd

Kwaliteit dienstverlening

Voor een effectieve en consistente dienstverlening aan burgers en bedrijven is een goede afstemming met andere beheersinstrumenten essentieel. Dit vraagt om voortdurende aandacht en zorg. De huidige organisatieontwikkeling biedt kansen om deze afstemming verder te verbeteren. In dat kader worden verschillende diensten die zich richten op de verbinding met de omgeving samengebracht in één organisatieonderdeel: *Omgeving en Dienstverlening*. Hieronder vallen onder andere de afdelingen of teams Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH), Klantcontact (KC) en Stakeholdermanagement en Grondzaken.

1 Inleiding

WSHD werkt aan een veilige en gezonde leefomgeving voor de inwoners van zijn beheergebied. Het waterschap draagt hieraan bij door te zorgen voor veilige dijken, voldoende en schoon water, en goed begaanbare (vaar)wegen. Een belangrijk onderdeel van deze taak is het beschermen van de infrastructuur tegen ongewenst medegebruik. Daarom zijn hiervoor regels vastgesteld.

WSHD ziet erop toe dat zowel landelijke wet- en regelgeving als de eigen regels worden nageleefd. Via vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) reguleert en begeleidt het waterschap activiteiten die invloed kunnen hebben op het functioneren van de infrastructuur. Deze begeleiding weerspiegelt het uitgangspunt dat WSHD niet alleen toeziet, maar ook meedenkt en meewerkt aan het mogelijk maken van nieuwe initiatieven vanuit en voor de leefomgeving.

Deze nota schetst het algemene kader waarbinnen concreet uitvoering wordt gegeven aan de VTH-taken. Ook bij de uitvoering van VTH staat het bijdragen aan maatschappelijke opgaven centraal, zoals het behouden en verbeteren van een gezonde en veilige leefomgeving. Voor het realiseren van deze opgaven werkt WSHD – ook binnen VTH – nauw samen met andere overheden.

De nota vormt de basis voor de jaarlijkse operationele uitvoeringsprogramma's van de betrokken afdelingen. Jaarlijks wordt op basis van rapportages en evaluaties beoordeeld in hoeverre de gestelde VTH-doelen zijn behaald. Daarbij wordt teruggeblikt op de uitvoering en worden relevante trends en ontwikkelingen gesignaleerd. Op basis hiervan wordt bekeken hoe VTH effectiever en doelmatiger kan worden ingezet, bijvoorbeeld door strategieën aan te passen of prioriteiten te herzien. Deze werkwijze biedt continu inzicht in de benodigde middelen voor een adequaat VTH-beheer.

1.1 Plaats en rol

Wettelijke kwaliteitseisen voor de uitvoering van VTH-taken verplichten handhavende instanties zoals de waterschappen hun VTH-beleid bestuurlijk vast te stellen. Hierbij dient inzicht te worden gegeven hoe gebruik gemaakt wordt van de bevoegdheden, welke prioriteiten en doelen worden gesteld en welke middelen worden ingezet.

Deze Nota Prioriteiten in uitvoering VTH-taken voor 2025-2027 richt zich op de concrete uitvoering van VTH-taken, gebaseerd op een voorafgaande probleemanalyse.

1.2 Doelstelling

Deze nota beschrijft de ambities en doelen van WSHD met betrekking tot de concrete uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving.

1.3 Inwerkingtreding en looptijd

De nota richt zich op de uitvoering van de VTH-taken in de jaren 2025 tot en met 2027.

Met de voorbereiding en vaststelling van deze "Nota Prioriteiten in uitvoering VTH-taken voor 2025-2027" zal WSHD begin 2025 voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen wat betreft de bestuurlijke sturing.

Voor de uitvoering van toezicht en handhaving is een in 2015 vastgesteld Handhavingsbeleidsplan ("Handhaven met vertrouwen") nog steeds geldig. Voor de uitvoering van vergunningverlening is niet eerder een algemeen beleid vastgesteld. Het Handhavingsbeleidsplan ("Handhaven met vertrouwen") uit 2015 zal tegelijkertijd met de bestuurlijke vaststelling van deze Nota Prioriteiten uitvoering VTH-taken 2025-2027 worden ingetrokken.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 "Taak" beschrijft kort de inhoud van de VTH-taken, de algemene juridische kaders die voor de uitvoering daarvan gelden en de organisatie van VTH.

Hoofdstuk 3 gaat in op de relevante ontwikkelingen voor VTH en de wijze waarop het waterschap op die ontwikkelingen moet of kan inspelen.

Hoofdstuk 4 benoemt VTH-doelen in relatie tot algemene doelstellingen van WSHD.

Hoofdstuk 5 noemt de algemene uitgangspunten en strategieën waarbinnen de uitvoering van VTH-taken plaats vindt.

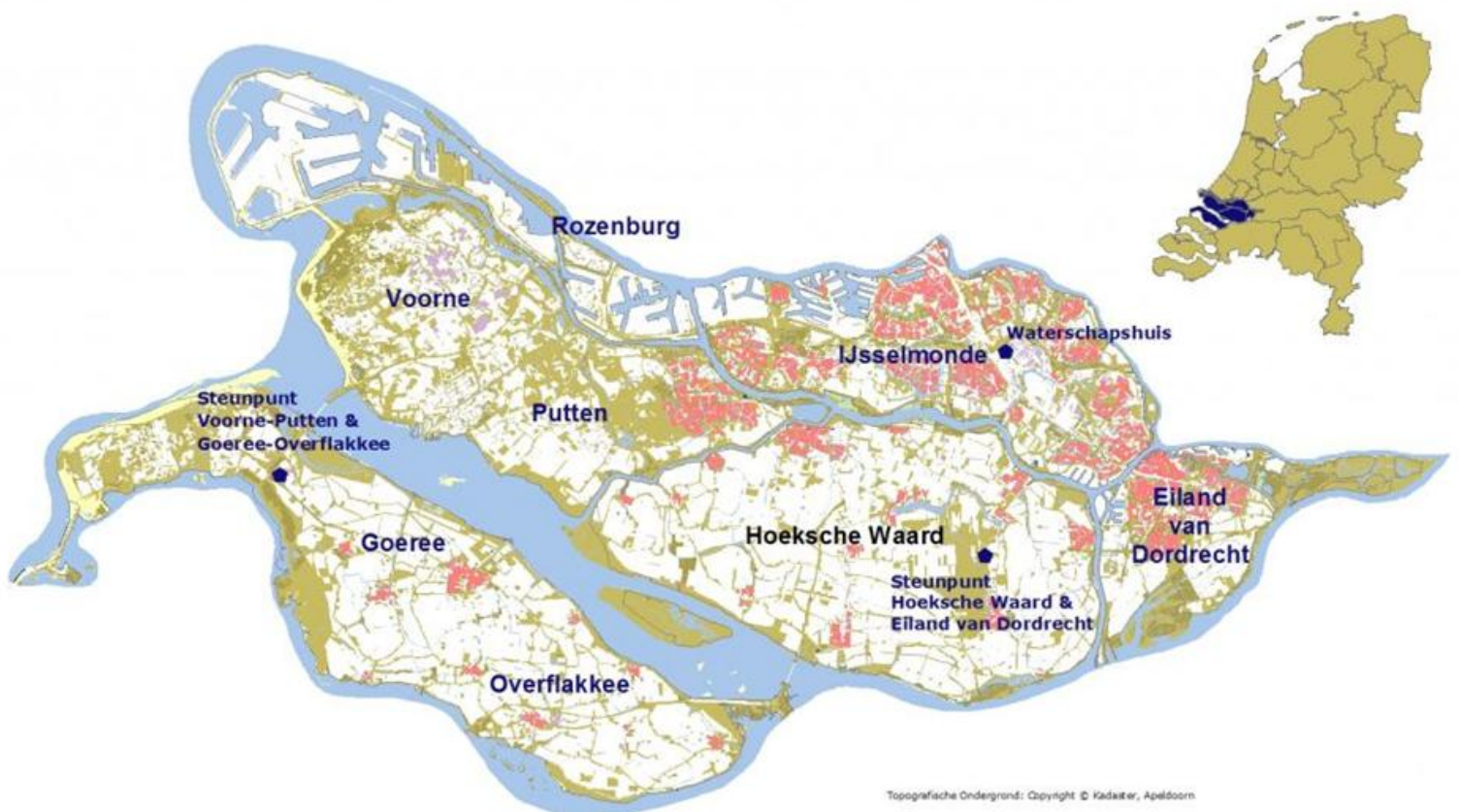
Hoofdstuk 6 "Terugblik" kijkt terug op de uitvoering van VTH-taken in de voorliggende periode. Daarbij wordt nader ingegaan op de inhoud en de toedeling van de taken, de gestelde prioriteiten en doelen en de bereikte resultaten.

Hoofdstuk 7 gaat in op de uitgevoerde probleemanalyses. Het beschrijft de uitkomsten daarvan en de vertaling naar prioriteiten en de inhoud van de uitvoeringsstrategieën.

Hoofdstuk 8 gaat in op de borgen van de benodigde middelen voor VTH en de kwaliteit van de uitvoering van VTH.

2 Taak

2.1 Beheersgebied

Waterschap Hollandse Delta is een modern waterschap dat ligt in een waterstaatkundig uniek gebied. Het bestaat uit vijf eilanden die grotendeels onder zeeniveau liggen en worden omgeven door grote rivieren en de Noordzee.

Het landgebruik varieert van uitgestrekte, agrarische polderlandschappen tot dichtbevolkte stedelijke gebieden en van natuur tot industrie. Een wereldhaven, een buitendijks gelegen historische binnenstad en natuurgebieden van internationale allure.

Het werkgebied beslaat 102.400 ha, kent ruim 870.000 inwoners, 11 gemeenten en zo'n 25.000 bedrijven en twee omgevingsdiensten.

Het waterschap beheert:

- 7.328 km oppervlaktewaterlichamen (wateren, vaarwater, sloten);
- 728 km primaire waterkeringen en 765 km regionale keringen;
- 75 km gebiedsontsluitingswegen, 1.242 km erftoegangswegen en 362 km fietspaden;

De watersystemen van WSHD zijn afgestemd op de functies van de diverse gebieden. Zo zijn bijvoorbeeld veel bedrijven voor hun bedrijfsvoering afhankelijk van een goede aan- en afvoer van voldoende en schoon water. Maar dat geldt bijvoorbeeld ook voor het goed gedijen van de natuur in Natura-2000 gebieden.

2.2 Regulering risicovolle activiteiten

Binnen het beheergebied van WSHD vinden voortdurend uiteenlopende activiteiten plaats die van invloed kunnen zijn op de kwaliteit en het functioneren van de infrastructuur onder beheer van het waterschap. Om deze infrastructuur te beschermen, zijn regels vastgesteld. Ongewenste activiteiten zijn verboden, en risicovolle activiteiten zijn aan voorwaarden gebonden. Voor dergelijke activiteiten geldt de verplichting om een vergunning aan te vragen en te verkrijgen, óf ze vallen onder algemene regels.

Via vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) reguleert en begeleidt WSHD deze activiteiten. Daarbij ligt het accent op begeleiding. Het doel van VTH is het beïnvloeden van gedrag van inwoners en organisaties, zodat de leefomgeving veilig, schoon en gezond blijft. Dit gebeurt door te informeren, adviseren en voorlichten – zowel in algemene zin als in individuele contacten bij vergunningaanvragen, toezicht en handhaving.

WSHD spreekt inwoners en bedrijven actief aan op hun (mede)verantwoordelijkheid voor het behoud van een veilige en gezonde leefomgeving.

2.3 Omvang VTH-taak

De grootte van de te beschermen infrastructuur is hiervoor onder paragraaf 2.1. Beheergebied aangeduid.

Praktisch richt de uitvoering van de VTH-taak zich op het begeleiden van een veelheid van initiatieven en activiteiten die van invloed zijn op de infrastructuur die het waterschap beheert. Die begeleiding verloopt via gevraagd vooroverleg, gevraagde advisering, gevraagde vergunningverlening. Bij de uitvoering van activiteiten gebeurt dit door het houden van toezicht en het zo nodig handhavend optreden.

Jaarlijks wordt ingezet op:

- het behandelen van ca. 1.700 vergunningaanvragen;
- het behandelen van ca. 2.900 meldingen van voorgenomen activiteiten;
- het behandelen van ca. 1.500 adviesaanvragen (veelal van andere overheden);
- het behandelen van ca. 250 meldingen van incidenten met mogelijk niet-naleving van regels;
- het vaak aanspreken en waarschuwen van inwoners en bedrijven bij (dreigende) overtredingen;
- het bestuursrechtelijke en/of strafrechtelijk handhaven bij 100 tot 150 overtredingen;
- het planmatig uitvoeren van toezicht op locaties (bedrijven en vergunningen), 1.500 tot 2.200;
- het periodiek, stelselmatig inspecteren van alle dijken, wateren en (vaar)wegen; (o.a. door schouw op de naleving van hun onderhoudsplichten door derden)
- surveillance in het veld; (bijvoorbeeld het controleren op het bespuiten gewassen met beschermingsmiddelen)
- afstemmen met andere overheden om te komen tot een integrale dienstverlening bij vergunningverlening, een gezamenlijke doelmatige en effectieve uitvoering van toezicht en een effectieve wijze van informatie-uitwisseling.

2.4 Organisatie

De uitvoering van VTH-taken is binnen de ambtelijke organisatie van het waterschap toebedeeld aan vier teams:

<i>Het Team Vergunningverlening van de afdeling VTH.</i>
Dit team behandelt de aanvragen voor vergunningen en adviezen en de meldingen van voorgenomen activiteiten.
<i>Het Team Toezicht en Handhaving van de afdeling VTH.</i>
Dit team: • behandelt ontvangen incidentmeldingen (waarbij overtreding van regels wordt vermoed); • houdt toezicht op: ○ zgn. Seveso-bedrijven (bij bijzondere risico's voor watersystemen); ○ bedrijfsmatige/industriële lozingen op oppervlaktewateren en riolen (resp. directe en indirecte lozingen); ○ grondwateronttrekkingen en bijbehorende lozingen op oppervlaktewater (m.u.v. grondwateronttrekkingen >5.000 m³); ○ het deponeren van stoffen op waterbodems; ○ activiteiten binnen de agrarische sector en de glastuinbouw (bescherming waterkwaliteit); ○ huishoudelijke lozingen; ○ het varen op vaarwegen (beroepsvaart en pleziervaart) en het recreatief gebruik daarvan; • het initiëren en uitvoeren van handavingsmaatregelen, zowel bestuurs- als strafrechtelijk; • het uitvoeren van werkzaamheden voor het heffen van twee waterschapsbelastingen. De verontreinigings- en zuiveringsheffing. <i>N.B. Dit laatste is geen VTH-taak. Uit oogpunt van doelmatig werken worden de controles op naleving regels m.b.t. deze heffing wordt gecombineerd met controles op bedrijfsmatige lozingen.</i>

De teams "Buiten West" en "Buiten Oost" van de afdeling Beheer en Onderhoud

Beide teams richten zich binnen hun werkgebied op het houden van toezicht op naleving van de regels zoals die in de Waterschapsverordening zijn gesteld voor activiteiten van derden op, in en nabij de waterkeringen, watergangen, (vaar)wegen, fietspaden en de bijbehorende kunstwerken.

Deze teams houden toezicht op grondwateronttrekkingen kleiner dan 5000 m3.

Ook houden deze teams toezicht op de onderhoudsverplichtingen van derden m.b.t. waterkeringen en watergangen. Bijvoorbeeld via de "schouw" op het onderhoud van watergangen.

N.B. Beide teams verrichten naast hun toezicht op de naleving van regels ook andere werkzaamheden. Een deel van het toezicht wordt gecombineerd met inspecties ter voorbereiding op eigen onderhoud van waterkeringen, watergangen en (vaarwegen). Wat betreft de uitvoering van het toezicht handelen ook deze teams overeenkomstig de juridische kaders voor VTH.

3 Ontwikkelingen en uitdagingen

Voor de strategische inzet van het VTH-instrumentarium is het belangrijk om relevante ontwikkelingen te kennen. Dit beleidsplan behandelt de volgende punten:

3.1 Wijzigingen in wet- en regelgeving

De Waterschapsverordening is een cruciaal kader voor vergunningen, toezicht en handhaving binnen WSHD. Deze verordening wordt regelmatig geactualiseerd om aan te sluiten bij actuele opgaven en taken. Wijzigingen kunnen invloed hebben op de VTH-organisatie, bijvoorbeeld door een veranderde vergunningplicht of zwaardere toezichttaken.

3.2 Samenwerking is niet vrijblijvend

De Omgevingswet legt een algemene zorgplicht voor de fysieke leefomgeving op aan overheden, bedrijven en burgers. Deze zorgplichten zijn verdeeld over verschillende overheden, zoals het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen. Goede zorg vereist integrale benadering en samenwerking. De Omgevingswet biedt verplichte instrumenten voor afgestemde beleids- en planvorming. Onder het motto "centraal wat moet en decentraal wat kan" is er ruimte voor maatwerk op provinciaal, regionaal of lokaal niveau, wat afstemming vereist.

Onderzoeken en verbeteringen

Sinds 2021 zijn landelijke onderzoeken uitgevoerd naar afstemming en samenwerking, ook voor VTH-taken. Kritiek op de uitvoering leidde tot het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel (IBP VTH) in 2022. Dit programma heeft diverse aanbevelingen gedaan om samenwerking te versterken.

Een evaluatie van het IBP VTH in maart 2024 toonde aan dat er nog onvoldoende stappen zijn gezet in regionale samenwerking, overlegstructuren en gezamenlijke aanpak. Meer regie is nodig om het samenspel te verbeteren, gezien het gebrek aan bestuurlijke ambitie en intrinsieke motivatie.

3.3 Urgentie KRW-doelbereik

Waterkwaliteit en de KRW staan sterk in de belangstelling van politiek, media, burgers en bedrijven. De aandacht gaat daarbij zowel uit naar de benodigde inzet voor verdere verbetering van de waterkwaliteit zelf, als naar de mogelijke juridische, maatschappelijke of economische gevolgen die kunnen voortkomen uit het niet voldoen aan de KRW. Zoals bekend zal Nederland de KRW-delen voor eind 2027 niet volledig kunnen gaan halen. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) wil er alles aan doen om de doelen zoveel mogelijk te halen. In 2023 is het ministerie daarom gestart met het KRW-Impulsprogramma, bedoeld om maatregelen aan te vullen en de uitvoering te versnellen. Daartoe stemt het ministerie af met de betrokken lagere overheden. Ook wat betreft de uitvoering van VTH-taken. Het KRW-impulsprogramma sluit wat dat betreft aan op de (verdere) uitvoering het onder paragraaf 3.1 vermelde IBP VTH.

Samen met de provincie Zuid-Holland is regie gepakt op het, samen met lagere overheden, inventariseren van bedrijfsmatige lozingen en de effecten daarvan op de waterkwaliteit van zowel het influent op rwzi's als van oppervlaktewateren. Een veelheid van databestanden, waaronder de Kamer van Koophandel, worden met elkaar vergeleken en geanalyseerd. Per bedrijf en locatie komen verwerkte en geloosde stoffen qua samenstelling en hoeveelheid in beeld. Dit wordt afgezet tegen gegevens over de ontwikkeling van de waterkwaliteit.

Doel is het volledig in beeld krijgen van bestaande directe en indirecte lozingen. Op basis daarvan kan, met de nodige prioritering, het bezien en zo nodig herzien of actualiseren, van bestaande vergunningen worden opgepakt. Ook kan regelgeving via bijvoorbeeld de Waterschapsverordening of het Omgevingsplan worden aangepast al dan niet via maatwerk per gebied.

Deze inventarisatie met vervolgstappen zal in de periode 2025-2027 worden uitgevoerd. In 2024 is in bepaalde gebieden al gestart. Ook bij WSHD. De Zuid-Hollandse waterschappen hebben een financiële bijdrage verleend aan provincie. Een andere bijdrage is het aanleveren van beschikbare gegevens over bedrijven en de waterkwaliteit.

In de periode 2025-2027 zal WSHD aan de uitkomsten van het onderzoek gevolg moeten geven door wellicht het (sneller) actualiseren van vergunningen en het intensiveren van toezicht gericht op (ook illegale) lozingen, o.a. door onjuiste meldingen van lozingen. Daarnaast kan er aanleiding zijn om regels en/of beleid van lozingen aan te (laten) passen in de Waterschapsverordening en/of de omgevingsplannen van de gemeenten ("maatwerk").

In het licht van de uitvoering van het IBP VTH vormt dit traject een mooi voorbeeld voor het via samenwerking komen tot een gezamenlijke probleemanalyse en een gezamenlijke aanpak en/of uitvoeringsprogramma.

Ook hier geldt dat samenwerking en medewerking voor de VTH-partners niet vrijblijvend is. Zowel I&W als de provincie Zuid-Holland hebben ambtelijk aangegeven zo nodig gebruik te zullen maken van hun bevoegdheden op het gebied van interbestuurlijk toezicht.

Een voorbeeld daarvan is de toezegging van I&W om de Tweede Kamer periodiek te rapporteren op de Staat van VTH over het waterbeheer. Daar hoort met name de stand van zaken van het actualiseren van lozingsvergunningen bij. Het is daarom dat de provincie recent een andere uitvraag heeft gedaan bij de waterschappen over de actualiteit van lozingsvergunningen (directe lozingen). Tegen de achtergrond speelt dat de provincie haast maakt met het maken van een open databestand van alle milieubelastende activiteiten in haar provincie. Dat is een overzicht van de bedrijfsmatige emissies van stoffen in lucht, water en bodem.

3.4 Onderzoek doelbereik KRW bij WSHD

Eind 2024 heeft de Universiteit Utrecht een juridische quickscan uitgevoerd naar het KRW-doelbereik bij WSHD, als onderdeel van een bredere KRW-assessment in het stroomgebied Rijn-West.

Voor VTH zijn de volgende aanbevelingen relevant:

- Actualiseer regelgeving en toetsingskaders expliciet vanuit KRW-perspectief.
- Stem VTH-beleid en uitvoeringsprogramma's af op KRW-doelstellingen.
- Toets vergunningaanvragen en meldingen op hun impact op KRW-doelbereik.
- Zorg voor tijdige actualisatie van vergunningen en beoordeling van lozingsrisico's.
- Intensifieer toezicht in gebieden waar KRW-doelen niet worden gehaald, met name bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.
- Kwantificeer waar mogelijk de effecten van VTH-maatregelen.

Deze aanbevelingen sluiten aan bij het traject zoals beschreven in paragraaf 3.3. VTH levert een belangrijke bijdrage aan het behoud en de verbetering van waterkwaliteit. Tegelijkertijd is waterkwaliteit afhankelijk van meerdere factoren, waardoor de bijdrage van VTH niet altijd exact te meten is en verbetering niet uitsluitend via VTH kan worden gerealiseerd.

3.5 Problematiek ZZS / PFAS

WSHD wordt geconfronteerd met de aanwezigheid van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS), waaronder PFAS, in oppervlaktewater, waterbodems en rioolwaterzuiveringen. ZZS vormen een ernstig risico voor mens en milieu. Het streven is om deze stoffen via bronaanpak en Europese regelgeving (zoals productie- en gebruiksverboden) uit de leefomgeving te weren.

Samen met andere waterbeheerders in Zuid-Holland worden bedrijfsmatige lozingsactiviteiten geïnventariseerd en geanalyseerd, met als doel de regulering te herzien. Daarbij volgt WSHD de landelijke afspraken en handelingsperspectieven voor ZZS en PFAS. Wel bestaan er nog onduidelijkheden, bijvoorbeeld over normering en toelaatbaarheid van diverse stoffen.

Een potentieel risico is dat onbekende lozingen aan het licht komen, wat kan leiden tot complexe situaties waarin verschillende belangen en bestuurslagen betrokken zijn. Dit vraagt om ad-hoc inzet en interdisciplinaire samenwerking. Gezien de mogelijk grote maatschappelijke impact krijgen dergelijke interventies prioriteit.

3.6 Digitalisering

Met de invoering van het Digitaal Stelsel Omgevingsrecht (DSO) zijn de VTH-werkprocessen verder gedigitaliseerd. Burgers en bedrijven kunnen via het DSO vergunningen en adviezen aanvragen, activiteiten melden en hun dossiers inzien. Overheden stemmen de behandeling van aanvragen onderling af en wisselen informatie uit.

In 2025 wordt het DSO uitgebreid met een module voor toezicht en handhaving. Deze biedt burgers en bedrijven toegang tot toezichtrapporten en handhavingsbesluiten. Niet alle overheden, waaronder WSHD, zijn al volledig aangesloten op het DSO.

Voor aansluiting is een compatibel registratiesysteem vereist. WSHD bereidt zich hierop voor door samen met 12 andere waterschappen en Rijkswaterstaat een nieuw systeem aan te besteden en te implementeren, onder begeleiding van Het Waterschapshuis.

Een goed registratiesysteem is cruciaal voor betrouwbare dossiervorming en juridische zorgvuldigheid. In 2025–2026 vergt dit extra inzet, mede gefinancierd uit algemene middelen.

Bij toezicht zijn nog verbeteringen nodig in het registreren van gegevens. Dit vraagt om duidelijke instructies, naleving, controle en toepassing van het vierogenprincipe. Digitale signalering helpt bij het tijdig oppakken van acties, zoals hercontroles of actualisatie van vergunningen.

Een goede digitale vastlegging ondersteunt datagedreven VTH-beleid. Door koppeling van vergunde activiteiten, gedrag van bedrijven en waterkwaliteitsdata per gebied ontstaat beter inzicht en sturing.

Binnen het IBP VTH is vastgesteld dat de digitale informatievoorziening tussen overheden tekortschiet. Een versterkt Digitaal VTH-stelsel met uniforme taal is essentieel. Onder regie van I&W start in 2025 een programma voor verdere ontwikkeling, zoals vastgelegd in de op 16 januari 2025 geaccordeerde Samenwerkingsafspraken voor versterking van het VTH-stelsel.

3.7 Organisatieontwikkeling

Binnen WSHD loopt een reorganisatie c.q. organisatieontwikkeling. Daarbij staat de cultuur van de organisatie voorop. De versterking van de interactie met de leefomgeving en, mede daartoe, de externe samenwerking met onze (VTH-)partners staat hierbij centraal.

Binnen de lopende organisatieontwikkeling wordt nog dit jaar een begin gemaakt met de vorming een nieuw Concern Omgeving en Dienstverlening. De uitvoering van VTH-taken wordt aan deze nieuwe organisatie-eenheid toebedeeld, naast o.a. stakeholdermanagement. De nieuwe samenstelling beoogt de interactie met de leefomgeving en de kwaliteit van de dienstverlening te versterken. De uitvoering van VTH verloopt beter als het waterschap "aan de voorkant" actief en tijdig inspeelt en adviseert op initiatieven vanuit de leefomgeving. Dat kan alleen bij goede verbinding met en wisselwerking tussen externe en interne spelers.

3.8 Krappe arbeidsmarkt

De afdeling VTH van WSHD ondervindt structurele krapte op de arbeidsmarkt, waardoor het invullen van vacatures met gekwalificeerd personeel moeizaam verloopt. Daarnaast wordt de organisatie de komende jaren geconfronteerd met een aanzienlijke uitstroom als gevolg van pensionering en vervroegde uittreding. Ter mitigatie van deze ontwikkelingen wordt ingezet op het versterken van interne opleidings- en ontwikkeltrajecten en het intensiveren van samenwerking met externe marktpartijen en VTH-partners.

3.9 Nieuwe wetgeving waterschapsbelastingen ("Heffingen")

De afdeling VTH is in 2024 gestart met de voorbereiding op de invoering van nieuwe belastingwetgeving, waarvan de inwerkingtreding is voorzien per 1 januari 2026. Deze wetgeving heeft impact op de taakverdeling binnen VTH én andere betrokken afdelingen van WSHD. De concept-meerjarenbegroting 2026 voorziet in de benodigde middelen voor de taken die bij VTH worden belegd.

Dit onderwerp wordt in deze nota verder niet uitgediept.

3.10 Nieuwe wetgeving beheer grondwaterlichamen

Door klimaatverandering en vervuiling staat de grondwaterkwaliteit en -beschikbaarheid onder druk. Nieuwe landelijke regelgeving, naar verwachting van kracht begin 2026, verplicht nauwkeurige registratie van alle onttrekkingen. Dit leidt tot een aanzienlijke taakverzwaring voor VTH, met extra toezicht en administratieve lasten. Een organisatiebreed voorstel adviseert tijdige uitbreiding van de benodigde VTH-formatie; ook voor andere afdelingen zijn maatregelen voorzien.

4 Beleidsdoelen

De beleidsdoelen voor de periode 2025-2027 sluiten aan bij de doelstellingen zoals weergegeven in het Waterbeheerprogramma 2022-2027 en het Wegenbeheerprogramma 2022-2027.

Deze doelstellingen geven immers al aan wat WSHD met betrekking tot haar kerntaken wil bereiken. Naast de kerntaken is een beleidsdoel opgesteld voor de VTH-organisatie.

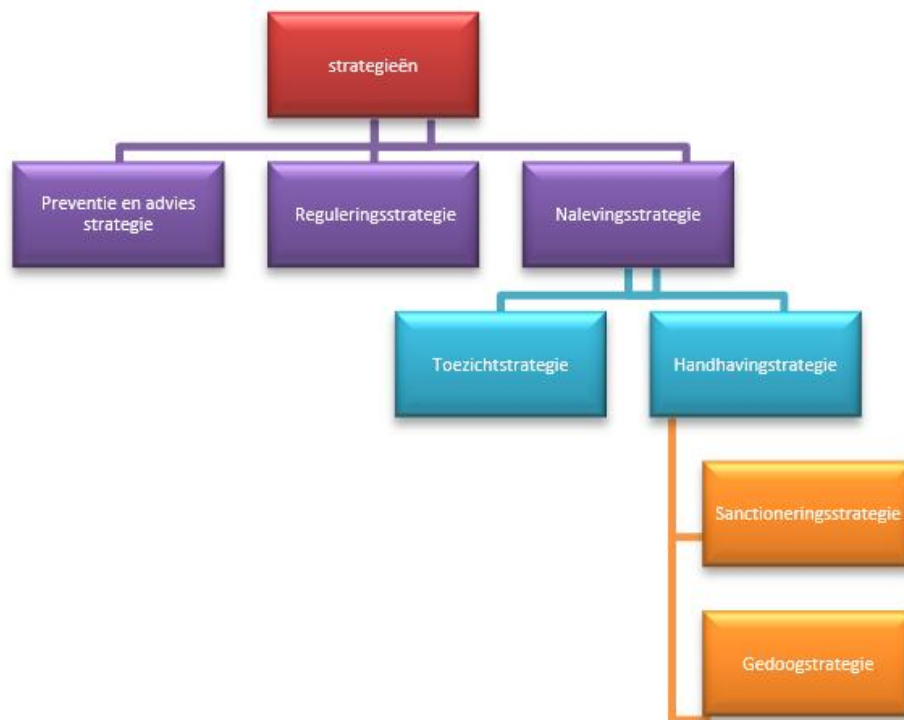
In onderstaand overzicht is per taak weergegeven welk beleidsdoel WSHD wil bereiken, welke activiteit(en) WSHD daarvoor wil uitvoeren en welk resultaat daarmee beoogd wordt. Elk jaar zullen de beleidsdoelen in het uitvoeringsprogramma op operationeel niveau worden uitgewerkt in activiteiten met SMART doelen. Het uiteindelijke doel dat wordt nagestreefd is de VTH-instrumenten dusdanig in te zetten, te prioriteren en zo nodig op elkaar af te stemmen dat een zo groot mogelijke bijdrage aan de beleidsdoelen wordt behaald.

Met betrekking tot het beleidsdoel voor de kerntaak voor waterkwaliteit wordt opgemerkt dat waterschappen slechts een bijdrage kunnen leveren aan het bereiken van dit doel. Dit komt doordat deze taak verdeeld is over verschillende overheden die ieder verantwoordelijk zijn voor de eigen inzet. Te denken valt aan de provincie en de gemeenten die verantwoordelijk zijn voor de indirecte lozingen die plaats vinden via de rioolwaterzuiveringen op het oppervlaktewater in het beheergebied of de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) van het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur die onder andere toeziet op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Beleidsdoelen	Hoofdactiviteit	Gewenste resultaat (meetbaar aan de hand van kpi's)
Waterkwaliteit Water met een goede chemische en ecologische waterkwaliteit. Een zo groot mogelijke bijdrage aan de KRW-doelen leveren.	In het jaarlijkse uitvoeringsprogramma de beleidsdoelen operationeel uitwerken en activiteiten formuleren die bijdragen aan het voorkomen, beperken en beëindigen van activiteiten en handelingen van derden die een (mogelijk) negatief effect hebben op de waterkwaliteit.	De conclusie in de jaarverslagen dat de operationele doelen zoals opgenomen in de uitvoeringsprogramma's zijn behaald of kunnen motiveren waarom hiervan afgeweken is.
Waterkwantiteit Niet te veel en niet te weinig water in normale en extreme weersomstandigheden	In het jaarlijkse uitvoeringsprogramma het beleidsdoel op operationeel niveau uitwerken en activiteiten formuleren die bijdragen aan het voorkomen, beperken en beëindigen van activiteiten en handelingen van derden die een (mogelijk) negatief effect hebben op de watersystemen of bijdragen aan water-inclusieve ruimtelijke ontwikkelingen.	De conclusie in de jaarverslagen dat de operationele doelen zoals opgenomen in de uitvoeringsprogramma's zijn behaald of kunnen motiveren waarom hiervan afgeweken is.
Waterveiligheid Blijvende bescherming tegen overstromingen voor de burgers in ons gebied. Dit doen we robuust waar het moet, natuurlijk waar het kan en slim waar het loont.	In het jaarlijkse uitvoeringsprogramma het beleidsdoel op operationeel niveau uitwerken en activiteiten formuleren die bijdragen aan voorkomen en beëindigen van activiteiten en handelingen van derden die een (mogelijk) negatief effect hebben op de waterkeringen en de bijbehorende beperkingsgebieden of een toename geven op de overstromingskans. Tevens activiteiten formuleren die bijdragen aan het klimaatbestendig en water robuust inrichten van het beheergebied.	De conclusie in de jaarverslagen dat de operationele doelen zoals opgenomen in de uitvoeringsprogramma's zijn behaald of kunnen motiveren waarom hiervan afgeweken is.
Wegen Veilige begaanbare wegen die voldoen aan de wettelijke eisen.	In het jaarlijkse uitvoeringsprogramma het beleidsdoel op operationeel niveau uitwerken en activiteiten formuleren die bijdragen aan het veilig gebruik van de wegen.	De conclusie in de jaarverslagen dat de operationele doelen zoals opgenomen in de uitvoeringsprogramma's zijn behaald of kunnen motiveren waarom hiervan afgeweken is.
Vaarwegen Veilige vaarwegen die voldoen aan de wettelijke eisen.	In het jaarlijkse uitvoeringsprogramma het beleidsdoel op operationeel niveau uitwerken en activiteiten formuleren die bijdragen aan het veilig gebruik van de vaarwegen.	De conclusie in de jaarverslagen dat de operationele doelen zoals opgenomen in de uitvoeringsprogramma's zijn behaald of kunnen motiveren waarom hiervan afgeweken is.
Organisatie WSHD voldoet aan zijn zorgplicht met betrekking tot een goede kwaliteit van de uitoefening van zijn VTH-taken.	In het jaarlijkse uitvoeringsprogramma het beleidsdoel op operationeel niveau uitwerken en activiteiten formuleren die bijdragen aan het (blijven) voldoen aan de wettelijke kwaliteitscriteria voor de uitvoering van VTH-taken.	De conclusie in de jaarverslagen dat de operationele doelen zoals opgenomen in de uitvoeringsprogramma's zijn behaald of kunnen motiveren waarom hiervan afgeweken is.

5 Strategieën en uitgangspunten

Om de bijdrage aan de beleidsdoelen zo groot mogelijk te maken wordt door WSHD bij de inzet van het VTH-instrumentarium gebruik gemaakt van strategieën. Hierbij wordt een vijftal strategieën onderscheiden waarvan de samenhang in onderstaand schema is weergegeven.

In de rest van dit hoofdstuk wordt per strategie aangegeven waar deze uit bestaat en wat WSHD hiermee beoogt. De strategieën zijn in hoofdstuk 3 van de bijlagenbundel verder uitgewerkt.

5.1 Preventie en advies strategie

De preventie- en adviesstrategie van WSHD richt zich op het vergroten van bewustzijn bij burgers, bedrijven en overheden over het belang van water bij hun activiteiten. Daarbij wordt gewezen op geldende regels en het maatschappelijk belang van naleving. Begrip vormt een belangrijke basis voor vrijwillige naleving en zorgvuldige omgang met waterbelangen.

Preventie is gericht op het voorkomen van overtredingen en vormt een kernonderdeel van het VTH-beleid. Advisering draagt hieraan bij en wordt tevens ingezet om waterbelangen vroegtijdig te borgen in ruimtelijke plannen en initiatieven. Dit gebeurt via wettelijke adviestaken en door gerichte begeleiding van initiatiefnemers.

WSHD ondersteunt dit door duidelijke regelgeving, actief (voor)overleg en integratie van advies en informatie in alle VTH-taken. Daarnaast beschikt WSHD op grond van het Omgevingsbesluit over adviesrechten bij aanvragen bij andere bevoegde gezagen. Hoewel deze adviezen niet bindend zijn, bieden ze WSHD de mogelijkheid om haar standpunt kenbaar te maken.

5.2 Reguleringsstrategie

WSHD zet het instrument vergunningverlening in om negatieve effecten op watersystemen, waterkwaliteit en waterkeringen te voorkomen en water-inclusieve ruimtelijke ontwikkelingen te bevorderen. Dit omvat niet alleen besluitvorming over vergunningaanvragen, maar ook vooroverleg, meldingen, informatieplichten en adviezen aan andere overheden.

- Uitgangspunten zijn:
- Voldoen aan wet- en regelgeving;

- Heldere, handhaafbare vergunningen met waar nodig uitvoeringsvoorschriften;
- Toepassing van Best Beschikbare Technieken bij milieuvraagstukken;
- Afstemming bij meervoudige vergunningen;
- Actueel houden van vergunningen, inclusief tijdelijke vergunningen waar passend;
- Toetsing van meldingen en informatieplichten op volledigheid;
- Kwaliteitsborging via collegiale toetsing ("vier-ogen");
- Duidelijke adviezen aan andere bevoegde gezagen;
- Voldoende kennis, middelen en vastgelegde werkprocessen.
- De benodigde capaciteit is afhankelijk van het aantal initiatieven en de inzet voor actualisering van het vergunningenbestand. Dit kan leiden tot prioritering in de inzet van beschikbare capaciteit.

Om aanvragen, meldingen en informatieplichten tijdig en kwalitatief goed af te handelen, hanteert WSHD de volgende werkwijze:

- **Prioritering:** Bij capaciteitsdruk worden aanvragen geordend op prioriteit. Lozingsactiviteiten krijgen voorrang; informatieplichten hebben de laagste prioriteit. Overige aanvragen worden beoordeeld op impact op waterbelangen.
- **Termijnverlening:** Indien nodig wordt gebruikgemaakt van de wettelijke mogelijkheid tot verlenging van de afhandelingstermijn, in overleg met aanvragers.
- **Interne adviestermijnen:** Voor aanvragen waarbij intern advies nodig is (bijv. ecologie, hydrologie), worden duidelijke afspraken gemaakt over termijnen en wordt actief gestuurd op naleving.
- Daarnaast is functiescheiding tussen vergunningverlening en toezicht/handhaving geborgd op organisatie- én functieniveau. Toezichthouders leveren input, maar besluitvorming ligt bij het team Vergunningverlening, conform het toetsingskader.

De werkwijze en strategie van het instrument vergunningverlening is verder uitgewerkt in bijlage 3 van de bijlagenbundel.

5.3 Nalevingsstrategie

De nalevingstrategie bestaat uit de toezichtstrategie en de handhavingsstrategie waarbij de laatste weer onderverdeeld is in de sanctiestrategie en de gedoogstrategie. De drie strategieën worden in de volgende paragrafen toegelicht. De werkwijzen en de strategieën met betrekking tot toezicht en handhaving zijn verder uitgewerkt in hoofdstuk 3 van de bijlagenbundel.

5.3.1 Toezichtstrategie

Toezicht binnen WSHD richt zich op naleving van wet- en regelgeving, vergunningvoorschriften en algemene verplichtingen zoals meldingen en zorgplichten. Doel is het voorkomen, beëindigen en waar mogelijk herstellen van negatieve effecten op (vaar)wegen, watersystemen, waterkwaliteit en waterkeringen.

Gezien de omvang van het beheergebied en beperkte capaciteit wordt toezicht opdracht- en risicogericht ingezet. Opdrachtgericht toezicht volgt uit vergunningen en prioriteiten van taakafdelingen. Risicogericht toezicht is gebaseerd op geanalyseerde risico's per wettelijke taak. Zie bijlage 2 van de bijlagenbundel.

De prioritering van het risicogericht toezicht is als volgt:

1. *Calamiteiten en ernstige voorvallen*
Zaken waarbij veiligheid in het geding komt, hebben de hoogste prioriteit en worden direct opgepakt. Daarbij valt te denken aan incidenten waarbij de waterkwaliteit ernstig wordt aangetast zoals bij lozingen van verontreinigde stoffen in het oppervlaktewater. Hieronder vallen ook incidenten waarbij (de stabiliteit van) de waterstaatwerken aangetast worden zoals bijvoorbeeld in het geval van dijkboringen waarvoor geen toestemming is verleend.
2. *Incidentmeldingen en toezicht naar aanleiding van een verzoek tot handhaving.*
3. *Gepland toezicht*
Toezicht gericht op activiteiten met verhoogd risico, bepaald via risicoanalyses.
4. *Goed naleefgedrag wordt beloond.*
Goed gedrag wordt beloond met minder toezicht; bij achterblijvers wordt toezicht geïntensiveerd.

Bijlage 3 van de bijlagenbundel bevat een overzicht van activiteiten met verhoogd risico in specifieke perioden. Een voorbeeld is het spoelen en ontsmetten van bloembollen in juli en oktober. Tijdens deze perioden krijgen deze activiteiten een hogere toezichtprioriteit vanwege de verhoogde kans op vervuiling van oppervlaktewater.

Bij capaciteitsdruk krijgt handhaving voorrang boven gepland toezicht, indien de uitvoering daarvan meer tijd vergt dan voorzien.

Om maximaal bij te dragen aan de beleidsdoelen hanteert WSHD de volgende uitgangspunten:

- Medewerkers informeren burgers en bedrijven actief om overtredingen te voorkomen of te beëindigen.
- Medewerkers beschikken over voldoende kennis en middelen voor kwalitatieve uitvoering.
- Werkprocessen zijn duidelijk, effectief en vastgelegd.
- Samenwerking met handhavingspartners wordt gezocht om toezicht efficiënt uit te voeren en toezichtlast te beperken.
- Communicatie met (potentiële) overtreders is helder en begrijpelijk, inclusief uitleg over het vervolproces en mogelijke gevolgen.
- Elke overtreding krijgt een passend vervolg.

Wachtdiensten

Buiten werktijden is WSHD 24/7 bereikbaar voor incidenten en calamiteiten via een wachtdienst. Meerdere toezichthouders staan paraat en zijn bereikbaar via het callcenter, waarvan het telefoonnummer op de website van WSHD staat vermeld.

Samenwerken

WSHD werkt bij toezicht samen met andere overheden om bij te dragen aan een gezonde en veilige leefomgeving.

Dit gebeurt onder meer met de omgevingsdiensten DCMR en OZHZ binnen het beheergebied. Gemeenten hebben hun basistaken op het gebied van milieu ondergebracht bij de omgevingsdiensten DCMR en OZHZ, waarmee hun belangen deels zijn geborgd.

WSHD werkt daarnaast samen met o.a. Rijkswaterstaat, NVWA, andere waterschappen, het OM en de (milieu)politie. De samenwerking richt zich primair op toezicht op waterbelangen, met oog voor integrale belangen.

Voor zover privacyregels dit toelaten, vindt informatie-uitwisseling plaats met VTH-partners, wat bijdraagt aan een effectieve en doelmatige inzet van toezicht.

Een volledig overzicht van interne en externe samenwerking is opgenomen in bijlage 5 van de bijlagenbundel.

Roulatie toezichthouders

Roulatie bevordert eenduidig toezicht en voorkomt belangenverstrengeling of te nauwe relaties tussen toezichthouders en bedrijven.

Toezicht eigen uitvoering en andere overheden

WSHD is ook een uitvoerende organisatie. In opdracht van WSHD worden bijvoorbeeld bagger- of maaiwerkzaamheden of werkzaamheden aan waterkeringen verricht. Op de uitvoering van deze werkzaamheden door aannemers wordt toezicht gehouden waarna zo nodig het werk gecorrigeerd dient te worden. Het is in het belang van WSHD zelf dat deze werkzaamheden goed worden uitgevoerd. Dit toezicht valt niet onder toezicht in het kader van VTH-taken en wordt daarom niet meegenomen in dit beleidsstuk.

Op activiteiten en handelingen van andere overheden wordt op dezelfde wijze toezicht gehouden als bij ingelanden en bedrijven.

5.3.2 Sanctiestrategie

De sanctiestrategie vormt samen met de gedoogstrategie de handhavingsstrategie van WSHD. Doel is het beëindigen en, waar mogelijk, herstellen van negatieve effecten op waterbelangen. Sanctionering is primair gericht op het afdwingen van naleving en draagt daarnaast bij aan preventie door het afschrikkende effect richting derden.

WSHD past zowel bestuursrechtelijke als strafrechtelijke instrumenten toe in lijn met de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO, zie bijlage 4 van de bijlagenbundel). De interventiematrix uit de LHSO helpt bij het kiezen van het juiste instrument, afhankelijk van het gedrag van de overtreder, de ernst van de gevolgen en de herstelmogelijkheden.

Bestuursrecht richt zich op herstel, strafrecht op bestraffing. Sancties variëren van een waarschuwing tot een last onder dwangsom, bestuursdwang, proces-verbaal of bestuurlijke strafbeschikking. Indien herstel niet mogelijk is, wordt strafrecht overwogen. Verdere toelichting is opgenomen in paragraaf 3.4 en bijlage 2 van de bijlagenbundel.

Om effectief bij te dragen aan de beleidsdoelen hanteert WSHD de volgende uitgangspunten:

- Besluiten en procedures voldoen aan wet- en regelgeving.
- Handhavingsprioriteiten worden bepaald op basis van risicoanalyses.
- Communicatie is helder en geeft duidelijkheid over verwachtingen en vervolg.
- Productkwaliteit voldoet aan vastgestelde criteria.
- Medewerkers beschikken over de juiste kennis en middelen.
- Werkprocessen zijn vastgelegd, effectief en leidend in de uitvoering.
- Besluiten en acties worden transparant vastgelegd in het zaakstelsel.

N.B. Wat betreft het handhaven op de naleving van regels voor het vaargedrag op vaarwegen is WSHD gebonden aan de Richtlijn voor strafvordering Binnenvaart.

5.3.3 Gedoogstrategie

Gedogen is een uitzondering op de beginselplicht tot handhaving. WSHD gedooft uitsluitend actief, via een formele gedoogverklaring, onder voorwaarden en voor een beperkte duur. Passief gedogen ("door de vingers zien") is niet toegestaan. Gedogen kan worden overwogen als dit tijdelijk beter bijdraagt aan het doel van de regelgeving. Toezicht op naleving van voorwaarden is verplicht; bij overtreding kan de verklaring worden ingetrokken en een sanctie opgelegd.

Uitgangspunten:

- Gedoogverklaringen zijn helder, tijdelijk en voorzien van duidelijke voorwaarden.
- Productkwaliteit voldoet aan vastgestelde criteria.
- Medewerkers beschikken over de juiste kennis en middelen.
- Werkprocessen zijn vastgelegd en worden gevolgd.
- Besluiten worden transparant vastgelegd in het zaakstelsel.

Zie bijlage 3 van de bijlagenbundel waarin de gedoogstrategie is beschreven. De bijlage noemt situaties waarin gedogen mogelijk is.

6 Terugblik

6.1 Uitvoeringsprogramma's, rapportages en proces vaststelling

De afgelopen 10 jaren werd op de uitvoering van VTH geprioriteerd en gestuurd door middel van alleen het jaarlijks opstellen van een operationeel uitvoeringsprogramma VTH en de jaarlijks evaluatie op de uitvoering daarvan. Dit uitvoeringsprogramma werd gedeeld met de bestuurlijke portefeuillehouder VTH en na akkoord vastgesteld door de directie. Via de begrotingscyclus werden en worden zowel aan het dagelijks als het algemeen bestuur gerapporteerd over de voortgang op de uitvoering van de VTH-taken. Via informatiebrieven werden en wordt het bestuur geïnformeerd over de bijzondere ontwikkelingen daarin.

Daarnaast is in de loop der jaren via separate bestuursvoorstellen de inzet op een aantal onderdelen gewijzigd qua budgettering en/of uitvoering. Voorbeelden daarvan zijn de extra inzet op het toezicht op indirecte lozingen (2020) en op het toezicht Seveso-bedrijven (2023).

De afgelopen 5 jaren is jaarlijks overeenkomstig de operationele uitvoeringsprogramma's uitvoering gegeven aan de VTH-taken. De afdeling VTH rapporteerde (mede namens de afdeling Beheer en Onderhoud) per kwartaal aan de portefeuillehouder VTH en de directie over de bereikte resultaten. Na akkoord werd/wordt de rapportage door de directie vastgesteld.

N.B. Voor de uitvoering van toezicht en handhaving is een in 2015 vastgesteld Handhavingsbeleidsplan ("Handhaven met vertrouwen") uit 2015 nog steeds geldig. Voor de uitvoering van vergunningverlening is niet eerder een algemeen beleid vastgesteld. Het Handhavingsbeleidsplan ("Handhaven met vertrouwen") uit 2015 kan tegelijkertijd met de bestuurlijke vaststelling van deze Nota Prioriteiten uitvoering VTH-taken 2025-2027 worden ingetrokken.

6.2 Strategieën en uitgangspunten

De afgelopen jaren is in lijn met de strategieën en uitgangspunten zoals vermeld in hoofdstuk 5 uitvoering gegeven aan de VTH-taken. Voor vergunningverlening zijn die niet eerder bestuurlijk vastgesteld. Voor uitvoering van toezicht en handhaving zijn deze vastgelegd in het Handhavingsbeleidsplan ("Handhaven met vertrouwen") uit 2015, weliswaar anders geformuleerd, maar inhoudelijk vrijwel gelijk. Verschillen zitten in de samenwerking met VTH-partners. Die samenwerking is versterkt en geldt als uitgangspunt (e.e.a. in lijn en de geest van de Omgevingswet).

6.3 Doelbereik uitvoering VTH-taken 2024

In 2024 zijn de gestelde doelen voor VTH grotendeels bereikt. Hieronder een korte weergave. Een uitgebreide terugblik is als bijlage 1 opgenomen in de bijlagenbundel.

6.3.1 Vergunningverlening

Zo kon op vrijwel alle aanvragen voor vergunningen tijdig een besluit worden genomen, zijn gevraagde adviezen tijdig afgegeven en zijn de meldingen van voorgenomen activiteiten getoetst. Alleen in goed overleg met de aanvragers van vergunningen en adviezen is afgeweken van de wettelijke termijnen.

Daartegenover staat dat het aanbod van vergunningaanvragen, adviesaanvragen en meldingen van voorgenomen activiteiten door de jaren aanhoudend en sterk groeit. Het verwerken van het groeiende aanbod lukt doordat een deel van het werk, namelijk het uitwerken van vergunningen, kan worden uitbesteed aan marktpartijen.

Bovendien heeft het (moeten) voorrang geven aan het behandelen van aanvragen en meldingen tot gevolg dat er te beperkt aandacht kan worden besteed aan initiatieven voor de verbetering en borging van de kwaliteit van de dienstverlening.

Ook de inwerkingtreding van de Omgevingswet is van invloed geweest in 2024.

Met gemeenten en andere overheden wordt volgens nieuwe (coördinatie)procedures afgestemd om tot een integrale en/of afgestemde besluiten op vergunningaanvragen te komen voor de complexe initiatieven en/of een geheel van samenhangende activiteiten. Die processen worden ondersteund door een nieuwe digitale werkomgeving waarvan zowel de initiatiefnemers als de betrokken overheden gebruik maken, het zogenaamd Digitaal Stelsel Omgevingsrecht (hierna DSO). Ook de begeleiding van de, in het beginsel door de initiatiefnemer te organiseren, participatie van de leefomgeving behoort bij die processen. Het inspelen op deze vernieuwingen vergde extra aandacht en inzet. Overigens verliep deze overgang soepeler dan verwacht.

De betrokken vakspecialisten ontvingen extra adviesaanvragen m.b.t. ontwikkelingen of voorkomende complexe situaties met lozing en/of uitloging van probleemstoffen zoals PFAS, stoffen uit thermisch gereinigde grond en andere zeer zorgwekkende stoffen.

Daarnaast is de bezetting van de beschikbare capaciteit problematisch, zowel in kwantitatieve als kwalitatieve zin. De krapte op de arbeidsmarkt speelt daarbij een rol.

Het geplande projectmatig actualiseren van lozingsvergunningen, als één van de KRW-basismaatregelen en doelen voor 2027, kon in 2024 slechts beperkt worden uitgevoerd.

In hoofdstuk 3 zijn deze laatstgenoemde ontwikkelingen nader toegelicht.

6.3.2 Toezicht en handhaving

Ook wat betreft de uitvoering van toezicht en handhaving zijn de hoofddoelen bereikt.

De doelgroepen waarop WSHD toezicht houdt vertonen over het algemeen een goed tot zeer goed naleefgedrag. Ook weer in 2024.

Het geplande toezicht kon grotendeels overeenkomstig de gekozen toezichtstrategieën worden uitgevoerd. Door problemen in de bezetting lukte het niet het toezicht op vergunde en gemelde directe lozingen op oppervlaktewater volledig uit te voeren.

Hoewel 'goede cijfers' over de uitvoering van het toezicht kunnen worden overlegd geeft een deel van de toezichthouders aan dat zij naar hun beleving door tijdsdruk en negatieve bijkomstigheden van deregulering (de extra uit te voeren toetsingen op de inhoud van meldingen van voorgenomen activiteiten en/of de uitleg, interpretatie van nieuw vastgestelde algemene zorgplichten) het toezicht geregeld onvoldoende kunnen uitvoeren. In 2025 wordt hierop gemonitord, wat ook samenhangt met verbeteren van de registratie van de inhoud van het toezicht.

Bij de toenemende digitalisering van werkprocessen en registratiesystemen knelde het in 2024 nog bij een volledige en correcte invulling van gegevens door toezichthouders.

VTH worstelt met name bij de uitvoering van toezicht en handhaving aan het (kunnen) voldoen aan de regels voor privacybescherming. Weliswaar zijn en worden datalekken voorkomen door het bewust omgaan met persoonlijke gegevens (en dat is waar het primair om gaat), maar zijn de werkprocessen en faciliteiten nog onvoldoende ingericht of beveiligd op de vereiste bescherming. Een eind 2024 voor de Autoriteit Persoonsgegevens uitgevoerde audit over het naleven van de Wet politiegegevens toonde belangrijke verbeteringen en opzichte van een in 2023 uitgevoerde audit. Dat neemt niet weg dat de afdeling VTH (met betrokken afdelingen) ook in 2025 nog wat verbeterlagen moet maken.

6.3.3 Heffingen

Voor het brengen van stoffen in oppervlaktewater en op de gemeentelijke riolering kan door WSHD een verontreinigingsheffing respectievelijk zuiveringsheffing worden opgelegd.

Dit vindt plaats onder het motto "De vervuiler betaalt". De opbrengst komt ten goede aan het beheer van de waterkwaliteit in oppervlaktewater respectievelijk het proces van zuiveren van afvalwater.

De afdeling VTH verricht werkzaamheden voor het heffen van twee waterschapsbelastingen, de verontreinigings- en zuiveringsheffing.

Deze werkzaamheden zijn gebonden aan de vanuit de belastingwetgeving gestelde kaders. Het werk is niet gebonden aan de vanuit het omgevingsrecht gestelde kaders voor de uitvoering voor VTH-taken. In die zin is het geen "VTH". Een deel van de aan de heffing van deze waterschapsbelastingen verbonden taken is belegd bij de afdeling VTH. Dat is om de volgende redenen. De lozingen waarvoor belasting geheven kan worden vallen ook onder een vergunning- of meldingsplicht en onder het reguliere toezicht dat het waterschap daar op houdt. Daarom is er een overlap qua het verzamelen en verwerken van gegevens. Bovendien kan het toezicht op het naleven van de verplichtingen vanuit de belastingwetgeving voor lozers gecombineerd worden uitgevoerd met het toezicht op directe en indirecte lozingen. Het combineren van het delen van informatie en het uitvoeren van toezicht is bijzonder doelmatig.

In 2024 zijn de werkzaamheden voor de heffing vrijwel geheel uitgevoerd volgens de planning. De gestelde doelen voor productie en kwaliteit zijn bereikt.

Dat geldt niet voor de uitvoering van het toezicht. Door capaciteitsproblemen is de planning beperkt (ca. 70%) uitgevoerd.

Voor het heffen van deze waterschapsbelastingen dienen zich belangrijke ontwikkelingen aan. (zie hoofdstuk 3)

7 Probleemanalyse VTH

7.1 Achtergrond, doel en resultaten probleemanalyses

Verplichting en doel

Wettelijke kwaliteitseisen voor de uitvoering van VTH-taken verplichten handhavende instanties zoals de waterschappen hun VTH-beleid bestuurlijk vast te stellen. Hierbij dient inzicht te worden gegeven hoe gebruik gemaakt wordt van de VTH-bevoegdheden, welke prioriteiten en doelen worden gesteld en welke middelen worden ingezet. Dit moet gebeuren op basis van één of meer probleemanalyses. Een probleemanalyse beziet het effect van de voorgaande inzet van VTH en relevante ontwikkelingen.

Ook deze nota is gebaseerd op een voorafgaande probleemanalyse. Deze is uitgevoerd door VTH-experts. Zij hebben daartoe terugblik op de resultaten en effecten van de eerdere uitvoering van de VTH-taken (in met name 2024), de relevante ontwikkelingen en uitdagingen benoemd (zoals al vermeld is hoofdstuk 3), de ontwikkeling en trends in het naleefgedrag van doelgroepen beoordeeld en de ernst van overtredingen (effecten) beoordeeld.

Resultaten

De resultaten van deze probleemanalyse zijn afgezet tegen relevante ontwikkelingen en bestuurlijke wensen. Deze nota weerspiegelt de uitkomsten daarvan. De volgende paragrafen beschrijven kort de gemaakte probleemanalyses en de uitkomsten daarvan. Aangegeven wordt waar in de periode 2025-2027 prioriteit wordt gesteld bij de uitvoering van VTH.

Middelen

De inzet van middelen is niet onbeperkt is ("alles moet, maar niet alles kan"). Deze nota gaat uit van de inzet van de bestaande en beschikbare middelen (formatie en budgetten) voor de periode 2025-2027.

De gevolgen van komende nieuwe wetgeving m.b.t. waterschapsbelastingen en het beheer van grondwaterlichamen zijn in dit perspectief niet meegenomen en als ontwikkeling slechts kort vermeld. Over het invullen van de daaruit voortvloeiende taakverzwaringen volgens separate bestuursvoorstellen.

Wat verandert er afgezet tegen eerdere prioritering?

Kort gezegd: uit een oogpunt van VTH-beheer voldoen de watersystemen en (vaar)wegen van WSHD aan het beleid. Dat geldt echter niet voor de waterkwaliteit. Het lukt WSHD niet om alle KRW-doelen voor 2027 te bereiken. VTH zal in 2025 en volgende jaren met hoge prioriteit inzetten op het reguleren van lozingsactiviteiten (o.a. door lozingsvergunningen te bezien en te herzien) en het aanscherpen van het toezicht op lozingsactiviteiten (met name het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen). Binnen die prioritering zal de uitvoering van de VTH-taken *overall* op een adequaat niveau uitgevoerd kunnen blijven worden.

Laten we wat liggen?

Nee. Uiteraard zijn met extra inzet van middelen meer en/of betere resultaten te bereiken. Met de huidige inzet kan naar verwachting aan de gestelde uitgangspunten worden voldaan en de uitvoering op een adequaat niveau worden uitgevoerd. Dat laat onverlet het streven om via samenwerking zowel de kwaliteit van de dienstverlening (o.a. via de interne organisatieontwikkeling) en de effectiviteit en doelmatigheid van de gezamenlijke uitvoering van VTH-taken met (VTH-)partners te versterken.

7.2 Probleemanalyse, prioriteiten, strategie en doelen VERGUNNINGVERLENING

7.2.1 Probleemanalyse

Jaarlijks wordt een inschatting gemaakt van het aantal te ontvangen aanvragen en meldingen. De afgelopen jaren stijgt dit aanbod jaarlijks grofweg 10%. Op het alsmaar toenemende werkaanbod wordt al enige jaren ingespeeld door een belangrijk deel van het werk, vooral de uitwerking van vergunningen, uit te besteden aan marktpartijen. Een oplossing die in de praktijk goed blijkt te werken. Voor de komende jaren is via de begrotingscyclus voorzien in een jaarlijks oplopend budget voor deze uitbesteding.

Gelet op het kostenaspect wordt geregeld overwogen om de uitbesteding te beperken door de eigen capaciteit c.q. formatie voor vergunningverlening te vergroten. Vooral door de al jaren aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt blijft WSHD echter genooddaakt dit werk in toenemende mate uit te besteden.

WSHD is al ver met deregulering. Een belangrijk deel van de te reguleren activiteiten is niet meer vergunningplichtig maar meldingsplichtig en bij de uitvoering is gebonden aan algemene regels. Door de vervanging van de Keur 2014 met de Waterschapsverordening in 2024 is de regulering verder doorgevoerd. Ook door activiteiten te binden aan algemene zorgplichten. Zorgplichten beschermen tegen de nadelige gevolgen van activiteiten waarvan degene die deze uitvoert had kunnen en moeten weten dat die gevolgen schadelijk zijn voor de watersystemen of wegen. Zoals nu bijvoorbeeld het uitrijden van mest op dijkgraslanden op de primaire waterkering, waarvoor (nog) geen specifiek verbod is opgenomen in de Waterschapsverordening.

De toetsing van gemelde activiteiten verschoof en verschuift meer naar uitvoering van de activiteit in de praktijk, namelijk een verschuiving van, een deel van, de toetsing van de vergunningverleners naar de toezichthouders. Op hoe dat in de praktijk uitpakt wordt in 2025 gemonitord. Tot nu toe wordt op de uitvoering van meldingen, conform toezichtstrategieën, beperkt of steekproefsgewijs uitgevoerd.

Met name het toezien op de zorgplicht is voor toezichthouders (nog) nieuw en lastig. Overigens kunnen zijn daarover advies vragen bij vakspecialisten binnen de organisatie. De vraag of activiteiten dienen te worden verboden of kunnen worden toegestaan met voorafgaande vergunningverlening of melding is aan de orde bij het opstellen van de Waterschapsverordening (voorheen Keur). De verordening is gebaseerd een daartoe toegesneden probleemanalyse.

Een recent advies van de Universiteit van Utrecht m.b.t. het KRW-doelbereik adviseert te heroverwegen of een deel van de onder algemene regels toegestane lozingsactiviteiten aan een strakker regime (maatwerk en/of vergunningplicht) te koppelen. Voor die heroverweging worden de eerste resultaten van de onder de regie van de provincie uitgevoerde probleemanalyse naar industriële lozingen in de jaren 2024-2026 afgewacht (voorjaar 2025).

7.2.2 Prioriteiten / strategie / doelen vergunningverlening

De vergunningverlening wordt in de periode 2025-2027 uitgevoerd overeenkomstig de in paragrafen 5.1 en 5.2 vermelde strategieën en uitgangspunten.

Het binnen de wettelijke termijn behandelen van vergunningaanvragen heeft de hoogste prioriteit. Iedere aanvraag moet tijdige en correct worden afgehandeld. In beginsel worden vergunningaanvragen op volgorde van binnenkomst afgehandeld. Alleen in samenspraak met én met instemming van de aanvrager wordt de vergunningaanvraag buiten de wettelijke termijn afgehandeld. Dit gebeurt om vergunningverlening voor werken waarbij een maatschappelijke en/of economische urgentie speelt zo nodig voorrang te kunnen geven.

Hierna volgen het behandelen van gevraagde adviezen en het toetsen van meldingen van voorgenomen activiteiten.

Gevraagde adviezen kunnen met instemming van de aanvrager buiten de termijn afgehandeld worden.

Los van het reguliere werkaanbod wordt, met daarvoor vrijgemaakte en/of te verkrijgen middelen, hoge prioriteit gelegd bij het inventariseren en actualiseren van vergunningen m.b.t. activiteiten die van invloed zijn op de waterkwaliteit. Het betreft bedrijven die KRW-stoffen, Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS), waaronder PFAS verwerken en (mogelijk) lozen en/of locaties waar (onbedoeld) schadelijke stoffen in het oppervlaktewater lozen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de resultaten van de (samen met andere overheden) uitgevoerde metingen en analyses van de waterkwaliteit. Dit wordt projectmatig opgepakt. Gestreefd wordt naar een nagenoeg volledig actueel vergunningenbestand voor directe lozingen eind 2027.

Wat betreft de lozingen van ZZS en PFAS worden de met partners landelijk gemaakte afspraken en ingezette of te ontwikkelen handelingsperspectieven gevolgd. Daarbinnen bestaan nog onduidelijkheden, o.a. aangaande het normeren van toelaatbaarheid van een veelheid van te lozen stoffen.

Een moeilijk te duiden risico schuilt in de kans dat nu onbekende lozingen van ZZS/PFAS aan het licht komen die kunnen leiden tot niet eenvoudige tot zeer complexe situaties waarbij de verschillende belangen, van ook betrokken overheden, interventies gecompliceerd maken. Dit kan leiden tot ad hoc extra werkzaamheden. Gelet op de (mogelijk) betrokken grote maatschappelijke belangen wordt aan die complexe gezamenlijke, interdisciplinaire interventies voorrang gegeven.

7.3 Probleemanalyse, prioriteiten, strategie en doelen toezicht

7.3.1 Probleemanalyse toezicht

Om te komen tot een effectieve en efficiënte inzet op toezicht wordt periodiek een risicoanalyse uitgevoerd. De vakspecialisten op het gebied van toezicht hebben volgens een bekende en beproefde wijze een risicoanalyse uitgevoerd op de naleving van regels bij activiteiten in, op of nabij dijken, (vaar)wegen en wateren. Daarbij is bezien wat, bij de uitvoering van de meest voorkomende activiteiten, de gevolgen, de *ernst*, van overtredingen kunnen zijn. Gelet op het gedrag en de houding van betrokken doelgroepen is beoordeeld hoe groot de *kans* is dat overtredingen plaats vinden. De mate van de *ernst* en de *kans* bepalen de hoogte van het risico van een overtreding. Per activiteit is een geaggregeerd risicogetal berekend. Dit maakt een objectieve vergelijking van de risico's mogelijk. De analyse biedt daarmee handvatten voor het stellen van prioriteiten bij het uitvoeren van toezicht en handhaving in de komende periode, maar ook het opstellen van de jaarlijkse operationele uitvoeringsprogramma's (V)TH.

Voor diverse doelgroepen zijn daar – aanvullend op de algemene toezichtstrategieën zoals beschreven in paragraaf 5.3.1. - specifieke toezichtstrategieën gekoppeld.

Bijlage 2 in de bijlagenbundel beschrijft de bij deze risicoanalyse gevolgde werkmethode en toont de aan de diverse, meest voorkomende, activiteiten gekoppelde risicogetallen aan de diverse activiteiten gekoppeld zijn.

Mede op grond van de uitkomsten van deze probleemanalyse zijn domein en/of doelgroep specifieke toezichtstrategieën en specifieke doelen geformuleerd.

Duidelijk mag zijn dat daarbinnen op (groepen van) activiteiten waaraan een hoog risicogetal is toegekend (meer) intensief wordt gecontroleerd dan (groepen van) activiteiten waaraan een middel- of laag risico is toegekend. Hierna worden per domein de specifieke toezichtstrategieën beschreven.

Per domein zijn één of meerdere specifieke toezichtstrategieën en specifieke doelen geformuleerd. Daartoe is naast de prioritering ook rekening gehouden met specifieke, veranderende, omstandigheden en ontwikkelingen in de diverse gebieden, alsook bestuurlijke wensen. Bovendien wordt binnen bedrijfsbranches extra toezicht uitgeoefend op notoire overtreders (achterblijvers) en wordt een goed naleefgedrag, van koplopers, beloond met vermindering van toezicht.

Deze domeinen zijn:

- Waterkwaliteit (schoon en gezond water)
- Waterkwantiteit (voldoende water)
- Waterveiligheid (veilige dijken en duinen)
- Wegen
- Vaarwegen

Deze voor de periode 2025-2027 benoemde prioriteiten, toezichtstrategieën en doelen vormen de basis voor de jaarlijkse operationele uitvoeringsprogramma's VTH. Daarbij kunnen onderdelen van het toezicht thema-, branche- of themagericht worden opgepakt. Zodoende kan ook invulling worden gegeven aan gerichte samenwerking met VTH-partners.

7.3.2 Domein Waterkwaliteit (schoon en gezond water)

In lijn met WSHD's Waterbeheerprogramma 2022-2027 wordt ook VTH ingezet voor het behouden of bereiken van:

- *Schoon water.*
Door het voorkomen en verminderen van fysische en chemische verontreiniging.
- *Natuurlijk water.*
Door het behouden of verbeteren van de ecologische waterkwaliteit en de biodiversiteit in wateren.

Het toezicht op de naleving van regels voor de waterkwaliteit is belegd bij de vakspecialisten en toezichthouders van de afdeling VTH. In 2024 vond het geplande toezicht plaats volgens een prioritering, met onderscheid tussen hoog, midden en laag geprioriteerde activiteiten, zoals vermeld in de onderstaande tabel, en de volgens, mede op die prioritering gebaseerde, specifieke toezichtstrategieën voor de doelgroepen zoals in deze paragraaf worden vermeld.

Hoofdstuk 4 "Ontwikkelingen" geeft een nadere toelichting op de gewenste en aanbevolen extra inspanningen. Uitgangspunt van het – ook vanuit de waterschappen geaccordeerde - landelijke Impulsprogramma KRW-doelbereik is om als gezamenlijke overheden/waterbeheerders in Nederland "alles op alles" te zetten om aan te tonen dat sterk ingezet is op optimaal KRW-doelbereik. WSHD kan zijn inzet op VTH versterken door het (her)prioriteren op de inzet van de bestaande middelen.

We willen met VTH een gedegen bijdrage leveren aan het bereik van de KRW-doelen door in de periode 2025 t/m 2027 alle lozingsvergunningen te hebben gezien en, voor zover nodig, te hebben geactualiseerd. Daarnaast willen we met versterkt toezicht, inclusief communicatie, een bijdrage leveren aan het traceren en ongedaan maken van illegale lozingen in kwetsbare gebieden.

Met VTH wordt een wezenlijke bijdrage geleverd aan het behoud en/of de verbetering van de waterkwaliteit. Daarbij moeten we er ons van bewust zijn dat de kwaliteit van het oppervlaktewateren afhankelijk is van meerdere factoren. De bijdrage van VTH kan om die reden vaak niet exact worden gekwantificeerd en/of zal kunnen blijken dat verbetering van waterkwaliteit niet, of niet met alleen met optimale inzet van VTH, bereikt kan worden.

Prioriteiten uitvoering toezicht 2025-2027 Waterkwaliteit

Hoog Prioritair
• Lozingen Vergunningplichtige (complexe) bedrijven (waaronder Seveso) • Lozingen Indirecte lozingen (samenwerking omgevingsdiensten) • Lozingen Overige directe lozingen op oppervlaktewater • Lozingen Overige directe lozingen op zuiveringswerken waterschap • Veehouderij mestopslag • Veehouderij opslag en verwerking mest • Bollenteelt bespuiten gewasbeschermingsmiddelen • Veehouderij mestopslag • Glastuinbouw aanmaken bestrijdingsmiddelen • Veehouderij reinigingswater • Veehouderij inrichting en gebruik wasplaats • Glastuinbouw lekkage uit containers met teeltresten
Middel prioritair
• Bollenteelt ontsmetten bollen (volle grond) • Lozingen Aanlevering per as • Veehouderij voederopslag • Veehouderij verwerken en afvoeren melkspoelwater • Veehouderij verwerken en afvoeren reinigingswater • Glastuinbouw bekalken van glas Besluit glastuinbouw • Akkerbouw inrichting, gebruik wasplaats en afvoer water • Bollenteelt (overig gebied) spoelen bollen • Glastuinbouw naleven regels verwerking drainwater • Akkerbouw inrichten, beheer en onderhoud tankplaats • Veehouderij (maneges) wasplaats • Glastuinbouw verwerken drainagewater • Bollenteelt (overig gebied) opslag fust/product • Veehouderij naleven regels afvoer hemelwater • Veehouderij (maneges) paarden wassen • Akkerbouw bemesting • Bollenteelt (overig gebied) bemesting
Laag Prioritair
• Bollenteelt (overig gebied) opslag compost • Veehouderij verwerking en afvoer huishoudelijk afvalwater • Glastuinbouw naleven regels verwerking spuitwater • Akkerbouw wassen gewas • Glastuinbouw verwerken en afvoeren ketelspuwater • Glastuinbouw bemesting • Glastuinbouw verwerken en afvoer filterspoelwater • Akkerbouw verwerking afvoer huishoudelijk afvalwater • Glastuinbouw verwerken/afvoer condenswater • Glastuinbouw koelwater Besluit glastuinbouw • Bollenteelt verwerken en afvoer condenswater koeling • Bollenteelt (overig gebied) overig hemelwater • Akkerbouw verwerken overig hemelwater • Bollenteelt overig gebied huishoudelijk afvalwater

De prioriteiten vormen de basis voor de volgende (branchegerichte) toezichtstrategieën en specifieke doelen:

a. Toezicht industriële lozingen

Toezichtstrategie industriële lozingen

WSHD zie toe op alle activiteiten waarbij lozingen op oppervlaktewateren (kunnen) plaatsvinden. Die gereguleerd d.m.v. landelijke geldende rijksregels en/of eigen regels van het waterschap (i.c. de Waterschapsverordening). Risicovolle lozingsactiviteiten zijn vergunningplichtig. Minder risicovolle lozingsactiviteiten zijn of meldingsplichtig en/of informatieplicht. Voor de laatste groep gelden algemeen gestelde regels.

Over het algemeen is de naleving van de diverse doelgroepen redelijk met een nalevingspercentage van >90%. Het toezicht is daarom beperkt tot een niveau waarbij het goede naleefgedrag behouden blijft en waarbij de doelgroepen ruimte gegeven wordt om nieuwe regels eigen te maken. Op achterblijvers wordt extra toegezien.

Industriële lozingen waarvoor een vergunning is afgegeven worden minimaal 1 maal per 2 jaar gecontroleerd op naleving van de voorschriften. Afhankelijk van vertoond naleefgedrag en/of van de specifieke risico's van lozingsactiviteiten worden deze vaker gecontroleerd. Daartoe wordt jaarlijks een planning gemaakt en gevolgd. Dit plan maakt onderdeel uit van het operationele jaarprogramma.

Op de meldingsplichtige lozingen wordt beperkt toezicht gehouden.

Dit laatste geldt niet voor lozingen die gerelateerd zijn aan (gemelde) grondwateronttrekkingen. Bij deze lozingen bestaat een reëel risico op schade aan het ecologische waarden van het aquatisch milieu. Op het merendeel van die lozingen wordt toegezien gecombineerd met het toezicht op de meer omvangrijkere grondwater- onttrekkingen (>5000 m3). Zie de toezichtstrategie op de grondwateronttrekkingen.

In 2024 is vanuit het Impulsprogramma KRW en onder regie van de provincie Zuid-Holland en samen met de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten, gemeenten, waterschappen en Rijkswaterstaat gestart met een inventarisatie bedrijfsmatige lozingen. Op basis van een vergelijking en analyse van verzamelde databestanden worden bekende (en vermoed illegale) lozingslocaties in beeld gebracht.

In vervolg daarop zal door de betrokken overheden worden bezien in hoeverre de situaties zijn gereguleerd. Daartoe zal de komende jaren gericht toezicht nodig zijn. Op basis van de uitkomsten zullen óf lozingen worden gesaneerd of worden gelegaliseerd of worden de bestaande vergunningen worden bezien en zo nodig herzien. Doel is om zicht te krijgen op alle voor KRW-doelen relevante lozingen en deze, geprioriteerd naar milieubelasting, voor het einde van 2027 te voorzien van actuele vergunningen.

Ook zal in dit traject aandacht worden besteed aan het (cumulatief) effect van meldingsplichtige lozingen. Mogelijk leidt die actie tot nadere maatregelen (namelijk het stellen van maatwerkregels en/of maatwerkvoorschriften).

Bovendien wordt met dit traject een bijdrage geleverd aan het op te stellen landelijke digitale (open-)databestand van de milieubelastende activiteiten (ook voor de uitstoot en lozing van soorten en hoeveelheden van milieubelastende stoffen).

Gelet op de urgentie die ligt bij de KRW-doelen wordt aan de bijdrage van dit gezamenlijke project voorrang gegeven (vanuit WSHD en de afdeling VTH).

Zoals beschreven in paragraaf 7.2 wordt m.b.t. het inventariseren en reguleren van lozingen met ZZS/PFAS een gelijk en geprioriteerd traject afgelegd. Ook controles op lozingen wordt aan dit traject een bijdrage geleverd.

b. Toezicht agrarische sector*Toezichtstrategie (lozings-)activiteiten agrarische sector*

WSHD ziet toe op lozingsactiviteiten van agrarische bedrijven. Het betreft o.a. veehouderijen, fruitteeltbedrijven, akkerbouwbedrijven, loonwerkers, boomteeltbedrijven, bollenteeltbedrijven. Bij een veelheid van activiteiten (o.a. het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen) kan lozing of neerstrijken van stoffen op oppervlaktewateren plaats vinden.

Het naleefgedrag van de agrarische bedrijven is over het algemeen goed. Het nagestreefde naleefpercentage is > 95%. Het toezicht is beperkt tot een niveau waarbij het goede naleefgedrag behouden blijft en waarbij de doelgroepen ruimte gegeven wordt om nieuwe regels eigen te maken. Op achterblijvers wordt extra toegezien.

In beginsel worden alle bedrijven minimaal 1 maal in de 6 jaren bezocht en integraal gecontroleerd. Koplopers en achterblijvers worden resp. minder of meer frequent bezocht. De bedrijfscontroles kennen een preventieve insteek (voorlichting, advisering en begeleiding).

In 2024 en voorgaand jaren is het accent van het toezicht meer verlegd naar gebieden waar, blijkens monitoring en metingen, zich specifieke problemen met de waterkwaliteit voordoen en waar vermoed wordt dat agrarische activiteiten daarin een rol spelen.

In afstemming met VTH-partners wordt thema- en/of projectmatig (gezamenlijk) toezicht uitgevoerd. Dergelijk toezicht kan zo nodig ten koste gaan van de uitvoering van geplande controle.

Door surveillance in het gebied wordt gecontroleerd op de naleving van regels in het veld (bijvoorbeeld bij het met gewasbeschermingsmiddelen bespuiten van gewassen).

De waterkwaliteit van (KRW-)waterlichamen in en rond de agrarische gebieden blijkt, afgezet tegen het gewenste KRW-doelbereik in 2027, niet voldoende te verbeteren, mede door de aanhoudende aanwezigheid van reststoffen van gewasbeschermingsmiddelen.

De vraag is of extra inzet van VTH-middelen een impuls kan geven verbetering van die waterkwaliteit. De Universiteit van Utrecht heeft recent een onderzoek verricht naar het KRW-doelbereik van WSHD. Zij geeft de aanbeveling om extra capaciteit in te zetten op VTH-taken en daarbij de samenwerking met VTH-partners c.q. mede-waterbeheerders te versterken. Het gebiedsgericht opsporen van (illegale) lozingen en bronnen, en deze te stoppen door aanvullende inzet van monitoring, toezicht en handhaving wordt als effectieve maatregel gezien. (zie ook paragraaf 5.2.2)

Samenwerking (Aanpak reductie gewasbeschermingsmiddelen Zuid-Hollandse Eilanden)
Eind 2023 zijn de provincie, het waterschap, de lokaal betrokken omgevingsdiensten en gemeenten en de lokale afdelingen van de koepelorganisaties LTO Noord en de KAVB (vereniging bollentelers), ter uitvoering van de landelijke Deltaplan Agrarisch Waterbeheer, onder de naam "Aanpak reductie gewasbeschermingsmiddelen Zuid-Hollandse Eilanden" een gezamenlijk project gestart waarbij het onbedoeld lozen van gewasbeschermingsmiddelen vanuit agrarische activiteiten wordt tegengaan. Onderdeel van het project is het begeleiden van de agrariërs bij het daartoe verbeteren van hun werkprocessen. Een aantal zogenaamde erf- en emissiecoaches helpt hen daarbij. In 2024 is gestart met de bedrijven in een aantal pilot gebieden in het beheergebied van WSHD. Onderdeel van het project is het gericht(er) monitoren op de effecten op de waterkwaliteit. De komende jaren wordt het project voorgezet/uitgebreid naar andere gebieden binnen het beheergebied van WSHD.

Overigens weten de toezichthouders van de omgevingsdiensten en het waterschap elkaar in de praktijk goed te vinden. Zij weten wat in het gebied speelt en stemmen hun toezicht daarop af. Bijvoorbeeld door geregeld ook in de vroege ochtend of late avond of in het weekend controles uit te voeren.

c. Toezicht glastuinbouw*Toezichtstrategie (lozings-)activiteiten glastuinbouw*

WSHD ziet toe op lozingsactiviteiten van glastuinbouwbedrijven.

Het naleefgedrag van glastuinbouwbedrijven is redelijk goed. Het nagestreefde naleefpercentage is daarom > 90%.

Een gedegen toezicht met een preventieve insteek (voorlichting, advisering en begeleiding) is en blijft nodig om het naleefgedrag op niveau te houden en/of te verbeteren. De doelgroep wordt ruimte gegeven om nieuwe regels eigen te maken. In 2024 vindt (verdere) begeleiding plaats op het (duurzaam) her- of cyclisch gebruik van proceswater en/of het lozen van afval- c.q. proceswater via een verplichte (al dan niet collectieve) voorzuivering op de gemeentelijk riolering.

In beginsel worden alle bedrijven minimaal één maal in de vier jaren bezocht en integraal gecontroleerd. Koplopers en achterblijvers worden respectievelijk minder of meer frequent bezocht. De bedrijfscontroles kennen een sterke preventieve insteek (voorlichting, advisering en begeleiding).

De waterkwaliteit van (KRW-)waterlichamen rond de glastuinbouwbedrijven blijkt, afgezet tegen het gewenste KRW-doelbereik in 2027, niet voldoende te verbeteren, mede door de aanhoudende aanwezigheid van reststoffen van gewasbeschermingsmiddelen. De vraag is of extra inzet van monitoring en/of VTH-middelen een impuls kan geven verbetering van die waterkwaliteit.

De Universiteit van Utrecht heeft recent een onderzoek verricht naar het KRW-doelbereik van WSHD. Zij geeft de aanbeveling om extra capaciteit in te zetten op monitoring in relatie tot de uitvoering van VTH-taken. Het gebiedsgericht opsporen van (illegale) lozingen en bronnen, en deze te stoppen door aanvullende inzet van monitoring, toezicht en handhaving wordt als effectieve maatregel gezien.

Omdat lozingen vanuit de glastuinbouw de afgelopen jaren zijn gesaneerd en nu voor een belangrijk deel op gemeentelijke rioleringen plaatsvinden (indirecte lozingen), wordt bij het toezicht nauw samengewerkt met de betrokken omgevingsdiensten. De omgevingsdiensten voeren de VTH-taken van de indirecte lozingen uit namens de provincie (voor complexe lozingen) en de gemeenten (voor de overige lozingen).

d. Toezicht indirecte lozingen*Toezichtstrategie bedrijfsmatige afvalwaterlozingen op gemeentelijke rioleringen*

Het VTH-beheer van lozingen van afvalwater op gemeentelijke rioleringen berust bij de omgevingsdiensten, in opdracht van de bevoegde gezagen, namelijk de provincie (voor complexe lozingen) en de gemeenten (voor de overige lozingen).

Het waterschap heeft belang bij een goed VTH-beheer. Het via de gemeentelijke rioleringen verzamelde afvalwater wordt ter zuivering aangeleverd bij de door het waterschap in beheer zijnde rwzi's. Een goed VTH-beheer biedt bescherming aan het functioneren van die rwzi's. Bovendien biedt een goed VTH-beheer bescherming aan de kwaliteit van het oppervlaktewater waarop een rwzi het (deels) gezuiverde water loost.

Vanaf 2020 ondersteunt WSDH de omgevingsdiensten bij het toezicht op indirecte lozingen. Het betreft toezicht op lozingen die relevant zijn voor de goede werking van de rwzi's.

Jaarlijks stemt WSHD zijn controleprogramma af met de omgevingsdiensten. Het toezicht vindt risicogestuurd plaats. Zo wordt vooral toezicht gehouden op relevante lozingen in de bedieningsgebieden van kwetsbare rwzi's.

Koplopers en achterblijvers worden respectievelijk minder of meer frequent bezocht.

Bovendien wordt continu bemonsterd, gemeten en gemonitord (zowel door bedrijven als de betrokken overheden) op geloosde stoffen en de kwaliteit van het bij de rwzi's ter zuivering aan geleverde afvalwater (het zgn., effluent). Op basis van de verzamelde data wordt het toezicht zo nodig direct bijgestuurd (flexibele planning).

WSHD is niet bevoegd om handhavend op treden bij overtredingen (o.a. illegale lozingen e.d.). Zo nodig verzoekt WSHD de omgevingsdiensten om namens het bevoegd gezag handhavend op te treden.

Uitgegaan wordt van voorzetting van de ondersteuning van de omgevingsdiensten bij het toezicht op indirecte lozingen. Zie hoofdstuk 3 "Ontwikkelingen" hiervoor.

e. Toezicht bodemkwaliteit

Dit toezicht is gekoppeld aan het toezicht op slootdempingen.
(zie paragraaf 6.4.3)

Met de Plas van Heenvliet heeft WSHD één zogenaamde verontdiepingsplas in beheer waarin en waarlangs door partijen grond met reststoffen werden en worden gedeponeerd. De in het verleden nabij deze plas gedeponeerde thermisch verontreinigde grond is door uitlogging in het (grond)water problematisch. Samen met de met de betrokken andere overheden zijn passende maatregelen genomen en wordt de kwaliteit van het omliggende oppervlaktewater en het onderliggende grondwater gemonitord.

f. Toezicht op lozingen van onttrokken grondwater

Het toezicht op deze lozingen is gekoppeld aan het toezicht op grondwateronttrekkingen. Dit toezicht richt zich primair op de bescherming van de grondwaterlichamen qua kwantiteit (o.a. beheersing grondwaterpeil) en qua kwaliteit van het grondwater (o.a. ten behoeve van het gebruik van grondwater voor de verwerking tot drinkwater). In paragraaf 6.4.3 wordt het toezicht op de grondwateronttrekkingen nader toegelicht. Bij een deel van de grondwateronttrekkingen wordt het onttrokken grondwater direct (geheel of gedeeltelijk) geloosd op het oppervlaktewater. Bij deze lozingen bestaat een reëel risico op onomkeerbare schade aan het ecologische waarden van het aquatisch milieu. Daarom wordt aan het toezicht op deze lozingen een hoge prioriteit geven.

Toezichtstrategie lozingen grondwater

Dit toezicht is gekoppeld aan het toezicht op grondwateronttrekkingen (zie paragraaf 6.42)

Op het merendeel van de lozingen wordt het toezicht gecombineerd uitgevoerd met het toezicht op de meer omvangrijkere grondwateronttrekkingen.

Op meldingsplichtige grondwateronttrekkingen wordt in beperkte mate toegezien. Indien daarbij lozingen van grondwater op oppervlaktewater zijn voorzien, dan wordt daar een toegesneden toezicht op uitgeoefend. De betrokken vakspecialist beoordeelt daartoe de ontvangen (start)meldingen van voorgenomen grondwateronttrekkingen. Daarbij wordt rekening gehouden met de specifieke eigenschappen en functies van de gebieden.

Ook hier wordt rekening gehouden met eerder getoond naleefgedrag door betrokken bedrijven.

Als de toezichthouders, van de afdelingen VTH en Beheer en Onderhoud, in het veld verkleuringen van oppervlaktewater constateren, melden zij dit bij de vakspecialist grondwater van de afdeling VTH.

g. Toezicht Seveso-bedrijven

Seveso-inspecties zijn gericht op bedrijven waar bepaalde gevaarlijke stoffen boven een minimum waarde aanwezig zijn (deze bedrijven hoeven niet persé te lozen via riool- of oppervlaktewater) worden multidisciplinair gecontroleerd op regels voor arbeidsveiligheid, externe veiligheid en rampenbestrijding. De inspecties zijn gericht op de bedrijfsvoering of deze zodanig is dat (zware) ongevallen met gevaarlijke stoffen worden voorkomen en de gevolgen als het toch gebeurt worden beheerst en beperkt voor de gezondheid van mens en dier en het milieu.

WSHD verzorgt als aangewezen regie-waterschap de advisering en periodieke bedrijfsinspecties van Seveso-bedrijven voor 4 waterschappen (incl. WSHD) in West Nederland, e.e.a. in samenwerking met omgevingsdiensten, veiligheidsregio's, de arbeidsinspectie en andere waterbeheerders. Het betreft nu 142 bedrijven, waarvan 104 binnen het beheergebied van WSHD. WSHD heeft daartoe 2 gekwalificeerde inspecteurs aangesteld.

Aan de uitvoering van dit toezicht wordt hoge prioriteit toegekend. Samen met de betrokken VTH-partners wordt jaarlijks een nadere prioritering en planning opgesteld.

Het waterschap heeft geen handhavende bevoegdheden. Zo nodig wordt het bevoegd gezag (veelal de provincie) gevraagd handhavend op te treden bij water gerelateerde overtredingen.

h. Toezicht overige lozingen

Voor een veelheid van activiteiten die buiten bedrijven plaatsvinden gelden algemene regels. Het betreft vaak het treffen van voorzieningen om te voorkomen dat vrijkomende schadelijke stoffen op en in het nabij gelegen water terechtkomen. Voorbeelden zijn het schoonspuiten van gevels en het schoonmaken en/of verven van bruggen.

Een deel van de gemelde activiteiten wordt gecontroleerd (na beoordeling melding door de vakspecialisten waterkwaliteit). Daaronder ook activiteiten die in opdracht van het waterschap werden uitgevoerd.

7.3.3 Domein Waterkwantiteit (voldoende water)

In lijn met het WSHD Waterbeheerprogramma 2022-2027 is VTH ingezet voor het goed functioneren van het watersysteem ten behoeve van de bestaande en toekomstige gebruiksfuncties binnen het beheergebied.

Het toezicht op de naleving van regels voor de waterkwantiteit is belegd bij de betrokken teams van de afdeling Beheer en Onderhoud.

Het toezicht op naleving van de regels voor het onttrekken en aanvullen van grondwater wordt uitgevoerd door de afdeling VTH, met uitzondering van de meldingsplichtige kleinere grondwateronttrekkingen (< 5.000 m³). Op die kleinere grondwateronttrekkingen houdt de afdeling Beheer en Onder toezicht.

Prioriteiten uitvoering toezicht 2025-2027 Waterkwantiteit

Hoog Prioritair
<i>Watergangen</i> • Sloodempingen (incl. brengen stoffen op de waterbodem, <i>waterkwaliteitsaspect</i>) • Aanbrengen verhard oppervlak/compensatie vergunning • Onderhoud (dammen en duikers beschermingszone) vergunning • Kabels en leidingen • Aanwezigheid van objecten in beschermingszones Vergunning • Onttrekken van oppervlaktewater Algemene Regel • Aanleg DIT riool met uitstroomvoorziening in oppervlaktewater • Graven van oppervlaktewater Vergunning • Werken met overdruk Vergunning • Beheersplannen natuurvriendelijke oevers en naleving daarop • Beschoeiing Vergunning <i>Grondwater</i> • Onttrekkingen en -lozingen bij sanering verontreinigde bodem/grondwater • Grondwateronttrekkingen op basis van vergunning • Bouwputbemalingen
Middel prioritair
<i>Watergangen</i> • Droge bergingen (wadi's) • Onderhoud (schoonmaken duiker) • Bruggen algemene regel • Bruggen Vergunning • Onderhoud waterplanten bij duikers • Onderhoud ingezakte kanten <i>Grondwater</i> • Grondwateronttrekkingen op basis van melding
Laag Prioritair
<i>Watergangen</i> • Lozingen op oppervlaktewater Algemene Regel • Steigers Vergunning • Boringen Algemene Regel • Beschoeiing algemene regel • Steigers algemene regel <i>Grondwater</i> • Grondwateronttrekkingen van zeer geringe omvang

De prioriteiten vormen de basis voor de volgende (branchegerichte) toezichtstrategieën en specifieke doelen:

a. Toezicht Waterkwantiteit (watergangen, taluds en onderhoudsstroken)

Toezichtstrategie activiteiten op, in en nabij watergangen

N.B. de uitvoering van dit toezicht ligt de betrokken teams van de afdeling Beheer en Onderhoud

WSHD zie toe op alle Waterschapsverordening gereuleerde activiteiten op, in en nabij watergangen.

In beginsel worden alle vergunningplichtige activiteiten gecontroleerd bij de uitvoering en oplevering daarvan.

Wat betreft de intensiteit van toezicht op gemelde activiteiten is hiervoor vermelde algemene prioritering leidend. Deze activiteiten worden beperkt of slechts steekproefsgewijs gecontroleerd.

De watergangen worden door de afdeling Beheer en Onderhoud periodiek geïnspecteerd op de staat van onderhoud (o.a. ter voorbereiding op de uitwerking van onderhoudsplannen en -bestekken). Deze inspecties worden, *en passant*, ook benut voor het houden toezicht op de naleving van regels en verboden.

De afdeling Beheer en Onderhoud voert, onder de naam "Schouw", ook controles uit op de naleving van de verplichtingen van eigenaren en/of gebruikers voor het onderhouden van de zgn. overige watergangen en watergangen die bij andere instanties in onderhoud zijn, zoals spoorsloten die onderhouden worden door de spoorwegbeheerder.

Bij de hiervoor genoemde stelselmatige controles wordt bijvoorbeeld gelet op illegale vergravingen en slootdempingen. Maar ook op het van obstakels vrijhouden van onderhoudsstroken langs watergangen die bij WSHD in onderhoud zijn.

Met deze toegepaste intensiteit van toezicht blijkt het naleefgedrag over het algemeen goed tot zeer goed (naleefpercentage >95%).

Overtreders worden door de toezichthouders van de afdeling Beheer en Onderhoud aangesproken op hun gedrag. Als zij (blijven) nalaten aan de ongewenste situatie een einde te maken dan wordt de afdeling VTH gevraagd handhavend op te treden tegen de overtreders of nalatige.

De reguliere onderhoudsinspecties, waaronder de schouw, staan garant voor regelmatig controle op het stelsel en daarmee wordt voldaan aan het vereiste van een redelijke mate van toezicht.

b. Toezicht grondwateronttrekkingen*Toezichtstrategie grondwateronttrekkingen*

WSHD zie toe op alle door de Waterschapsverordening gereuleerde activiteiten. Zo ook de onttrekkingen van grondwater. Dit toezicht wordt uitgevoerd door de afdeling VTH. De afdeling Beheer en Onderhoud ziet toe op de juiste uitvoering van de kleinere, meldingsplichtige grondwateronttrekkingen (>5.000m³).

In beginsel worden alle vergunningplichtige, grotere grondwateronttrekkingen gecontroleerd bij de uitvoering en oplevering daarvan.

Gemelde c.q. meldingsplichtige onttrekkingen van meer dan 50.000 m³ per jaar worden voor een deel (25 tot 50%) gecontroleerd tijdens de uitvoering van het werk.

Overige gemelde onttrekkingen worden beperkt, steekproefsgewijs gecontroleerd (circa 5 tot 10%).

Hierbij wordt onderscheid gemaakt met de uitvoering door bedrijven (vooral bronneerders) en door particulieren (die veelal minder goed bekend zijn met de regels).

Bij het toezicht op betrokken bedrijven wordt rekening gehouden met het bekende nalevingsgedrag van de bedrijven. Op de activiteiten van "achterblijvers" wordt frequent(er) toezicht gehouden.

Het naleefgedrag is over de laatste jaren goed tot zeer goed. Een naleefpercentage van >92,5% wordt nagestreefd.

N.B. Aan een deel van de grondwateronttrekkingen zijn lozingen van het grondwater op oppervlaktewater verbonden. Bij deze lozingen bestaat een reëel risico op schade aan het ecologische waarden van het aquatisch milieu.

Nu wordt op meldingsplichtige grondwateronttrekkingen in beperkte mate toegezien. Indien daarbij lozingen van grondwater op oppervlaktewater zijn voorzien, dan wordt daar een toegesneden toezicht op uitgeoefend. De betrokken vakspecialist beoordeelt daartoe de ontvangen (start)meldingen van voorgenomen grondwateronttrekkingen en houdt daarbij rekening met de specifieke eigenschappen en functies van de gebieden.

Als toezichthouders (van de afdelingen VTH en Beheer en Onderhoud) in het veld verkleuringen van oppervlaktewater constateren, melden zij dit bij de vakspecialisten waterkwaliteit en grondwater van de afdeling VTH.

In 2025 zal VTH moeten inspelen op de aangekondigde aanscherping van de wet- en regelgeving van het beheer van grondwater(onttrekkingen).
(zie hoofdstuk 3 "Ontwikkelingen")

7.3.4 Domein Waterveiligheid (veilige dijken en duinen)

VTH levert een bijdrage aan deze in Waterbeheerprogramma 2022-2027 vastgestelde ambities voor het bieden van blijvende bescherming tegen overstromingen voor de burgers in ons gebied.

Het toezicht op de naleving van regels van de waterkwantiteit is belegd bij de betrokken teams van de afdeling Beheer en Onderhoud.

Prioriteiten uitvoering toezicht 2025-2027 Waterveiligheid

Hoog Prioritair
• Coupures vergunning (afsluitbare openingen in waterkeringen, bijvoorbeeld bij tunnels) • Kabels en leidingen vergunning • Werken met overdruk (vergunningen) • Kabels en leidingen algemene regel • Aanwezigheid van objecten in beschermingszones • Verwijderen objecten • Boringen Algemene Regel
Middel prioritair
• Beweiding (vee op dijken) • Voertuigen op waterkeringen en kades <i>N.B. De risico's van de genoemde activiteiten zijn voor het functioneren de regionale waterkeringen (belangrijk) minder dan voor het functioneren van de primaire waterkeringen.</i>

De prioriteiten vormen de basis voor de volgende toezichtstrategieën en specifieke doelen:

Toezichtstrategie activiteiten op, in en nabij waterkeringen

N.B. de uitvoering van dit toezicht ligt de betrokken teams van de afdeling Beheer en Onderhoud

WSHD zie toe op alle door de Waterschapsverordening gereuleerde activiteiten op, in en nabij waterkeringen.

In beginsel worden alle vergunningplichtige activiteiten gecontroleerd bij de uitvoering en oplevering daarvan.

Wat betreft de intensiteit van toezicht op gemelde activiteiten is hiervoor vermelde algemene prioritering leidend. Deze activiteiten worden beperkt of slechts steekproefsgewijs gecontroleerd.

Alle waterkeringen worden door de afdeling Beheer en Onderhoud periodiek geïnspecteerd op de staat van onderhoud (o.a. ter voorbereiding op de uitwerking van onderhoudsplannen en -bestekken). Deze inspecties worden, *en passant*, ook benut voor het houden toezicht op de naleving van regels en verboden.

De afdeling Beheer en Onderhoud voert, onder de naam "Schouw", ook controles uit op de naleving van de verplichtingen van eigenaren en/of gebruikers voor het verrichten van het *gewoon of dagelijks onderhoud* waterkeringen voor zover dit aan hen is toebedeeld.

Bij de hiervoor genoemde stelselmatige controles wordt bijvoorbeeld gelet op illegale activiteiten op, in en nabij de dijken. Maar ook op het van obstakels vrijhouden van dijkgraslanden die bij WSHD in onderhoud zijn.

Met deze toegepaste intensiteit van toezicht blijkt het naleefgedrag over het algemeen goed tot zeer goed (naleefpercentage >95%).

Overtreders worden door de toezichthouders van de afdeling Beheer en Onderhoud aangesproken op hun gedrag. Als zij (blijven) nalaten aan de ongewenste situatie een einde te maken dan wordt de afdeling VTH gevraagd handhavend op te treden tegen de overtreders of nalatige.

N.B. de periodieke, stelselmatige onderhoudsinspecties van Beheer lenen zich goed om het toezicht op de naleving van regels en passant mee te nemen. Ook is zodoende een redelijke mate van toezicht geborgd.

Jaarlijks wordt in de aanloop naar het stormseizoen extra toezicht uitgeoefend op de primaire waterkeringen om tijdig eventuele overtredingen en/of tekortkomingen nog voor 1 oktober ongedaan te maken en de dijkbewakingsorganisatie te informeren over locaties met een bijzonder risico.

Voor relevante ontwikkelingen zie hoofdstuk 3 en bijlage 1 (Terugblik uitvoering) van de bijlagenbundel.

7.3.5 Domein Wegen

VTH wordt ingezet om een goed en veilig gebruik van de bij het waterschap in beheer zijnde wegen en fietspaden te borgen en daarmee een bijdrage te leveren aan de uitvoering van het Wegenbeheerplan 2022-2027 van WSHD.

Het toezicht op de naleving van regels m.b.t. de waterkwantiteit is belegd bij de betrokken teams van de afdeling Beheer en Onderhoud.

Prioriteiten uitvoering toezicht 2024 Wegen en fietspaden

Hoog Prioritair
• Wegvervuiling (bijv. bij uitrijden oogsten in het najaar) • Ingravingen in de wegen (rijbanen) (ook t.b.v. aanleggen en verwijderen van kabels en leidingen), inclusief verplichtingen herstel wegdek • Uitvoering verkeersmaatregelen bij tijdelijke werken door aannemers (veelal bij vergunde activiteiten op en langs wegen) • Vrijhouden wegen en bermen van obstakels (incl. tijdelijke opslag landbouwproducten en bouwmaterialen)
Middel prioritair
• Tijdelijke opslag langs wegen • Onderhoud beplanting langs wegen en fietspaden (snoeien overhangende takken van bomen en struiken)

Toezichtstrategie activiteiten op, in en nabij wegen en fietspaden

N.B. de uitvoering van dit toezicht ligt de betrokken teams van de afdeling Beheer en Onderhoud

WSHD zie toe op alle door de Waterschapsverordening gereuleerde activiteiten op, in en nabij de door het waterschap beheerde wegen en fietspaden.

In beginsel worden alle vergunningplichtige activiteiten gecontroleerd bij de uitvoering en oplevering daarvan.

Wat betreft de intensiteit van toezicht op gemelde activiteiten is hiervoor vermelde algemene prioritering leidend. Deze activiteiten worden beperkt of slechts steekproefsgewijs gecontroleerd.

Alle wegen en fietspaden worden door de afdeling Beheer en Onderhoud periodiek geïnspecteerd op de staat van onderhoud (o.a. ter voorbereiding op de uitwerking van onderhoudsplannen en -bestekken). Deze inspecties worden, *en passant*, ook benut voor het houden toezicht op de naleving van regels en verboden.

Bij de hiervoor genoemde stelselmatige controles wordt bijvoorbeeld gelet op illegale activiteiten op, in en nabij de wegen en fietspaden.

Als de weers- en/of de terreinomstandigheden daartoe aanleiding geven wordt extra gelet c.q. gesurveilleerd op verontreiniging van wegen.

Met deze toegepaste intensiteit van toezicht blijkt het naleefgedrag over het algemeen goed tot zeer goed (naleefpercentage >95%).

Overtreders worden door de toezichthouders van de afdeling Beheer en Onderhoud aangesproken op hun gedrag. Als zij (blijven) nalaten aan de ongewenste situatie een einde te maken dan wordt de afdeling VTH gevraagd handhavend op te treden tegen de overtreders of nalatige.

N.B. de periodieke, stelselmatige onderhoudsinspecties van Beheer lenen zich goed om het toezicht op de naleving van regels en passant mee te nemen.

(voor relevante ontwikkelingen zie de paragrafen 3.2 t/m 3.5)

7.3.6 Domein Vaarwegen

WSHD beheert zeven vaarwegen. Deze vaarwegen worden vooral bij mooi weer in de zomermaanden meer of minder intensief bevaren met pleziervaartuigen en als zwem- en viswater gebruikt. Op één van de vaarwateren vind ook beroepsvaart plaats.

Gespecialiseerde toezichthouders van de afdeling VTH zien er op toe dat regels voor het veilig gebruik worden nageleefd. Daarbij wordt nauw samengewerkt met VTH-partners is de regio's waaronder de Zeehavenpolitie en Staatsbosbeheer. Daar waar partners extra toezicht houden zijn het de vakspecialisten van WSHD die partners ondersteunen bij het uitvoeren van handhavingsmaatregelen.

Het toezicht wordt vooral uitgevoerd in de zomermaanden, bij mooi weer en als er veel recreatie op de vaarwegen is. Hoge prioriteit wordt gegeven aan het toezien op het gedrag of het water. Vooral snel vaarders en jeugdige zwemmers willen de regels nog wel een aan hun laars lappen en voor onveilige situaties op het water zorgen. Onverschillig gedrag van een deel van het recreërend publiek maakt dat een veilig gebruik van de vaarwegen en het daartoe naleven van regels niet vanzelfsprekend is. Drank- en drugsgebruik speelt daarbij een rol. Het houden van een redelijke mate van toezicht blijft noodzakelijk.

In 2024 is WSHD gestart met het actualiseren van het vaarwegenbeleid. Zo is er een algemeen Beleidskader c.q. -visie op het vaarwegbeheer door WSHD in voorbereiding, met daaraan gekoppeld een nieuwe Vaarwegenverordening en bijbehorende beleidsregels voor het geven van ontheffingen van de in de verordening vermelde ge- en verboden.

Ook bestaande verkeersbesluiten voor de diverse vaarwegen worden geactualiseerd. VTH levert het komende jaren een bijdrage aan deze vernieuwingen.

Andere zaken dan vaargedrag waar met voorrang op wordt toegezien zijn: beroepsvaart, vereisten vaartuigen, vereisten bestuurders en gevaarlijke obstakels in het water.

7.4 Heffingen

Voor het brengen van stoffen in oppervlaktewater en op de gemeentelijke riolering kan door WSHD een verontreinigingsheffing respectievelijk zuiveringsheffing worden opgelegd. Dit vindt plaats onder het motto "De vervuiler betaalt". De opbrengst komt ten goede aan het beheer van de waterkwaliteit in oppervlaktewater respectievelijk het proces van zuiveren van afvalwater.

VTH verricht werkzaamheden voor het heffen van twee waterschapsbelastingen, de verontreinigings- en zuiveringsheffing.

Deze werkzaamheden zijn gebonden aan de vanuit de belastingwetgeving gestelde kaders. Het werk is niet gebonden aan de vanuit het omgevingsrecht gestelde kaders voor de uitvoering voor VTH-taken. In die zin is het geen "VTH". Een deel van de aan de heffing van deze waterschapsbelastingen verbonden taken is om de volgende redenen belegd bij de afdeling VTH. De lozingen waarvoor belasting geheven kan zijn ook gereguleerd en daarmee gebonden aan of een vergunningsplicht of meldingsplicht en vallen daarmee onder het reguliere toezicht dat het waterschap op directe en indirecte lozingen houdt. Zo doende is er een overlap qua het verzamelen en verwerken van gegevens. Bovendien kan het toezicht op het naleven van de vanuit de belastingwetgeving aan lozers gestelde verplichtingen (zgn. heffingscontroles en afvalwateronderzoeken) gecombineerd worden uitgevoerd met het toezicht op directe en indirecte lozingen. Het combineren van het delen van informatie (voor zover dat wettelijk toegestaan is) en het uitvoeren van toezicht is een doelmatige manier van werken. Via de jaarlijkse operationele uitvoeringsprogramma's VTH wordt de uitvoering van heffingscontroles en afvalwateronderzoeken gepland en waar mogelijk en doelmatig gecombineerd met het regulier toezicht op lozingen.

VTH verzorgt ook andere diensten t.b.v. van de heffing van deze belastingen. In paragraaf 3.9 wordt kort ingegaan op komende wetwijzigingen en de gevolgen daarvan voor WSHD en de betrokken afdelingen in 2026 en volgende jaren.

8 Borging en uitvoering

8.1 Financiële middelen

Om een adequate bijdrage te kunnen leveren aan de doelstellingen zijn personele en financiële middelen nodig. In de begroting zijn verschillende kostenposten geormerkt voor de uitvoering van de VTH-taken. Indien voor de uitvoering van bepaalde operationele doelen die worden opgenomen in een uitvoeringsprogramma extra geld benodigd is, zal dit tijdig worden zeker gesteld.

De afdeling Beheer en Onderhoud levert een belangrijke bijdrage aan de uitvoering van toezicht op de naleving van regels. Een belangrijk deel van dat toezicht maakt onderdeel uit van de reguliere beheerstaken en valt onder de betreffende kostenposten. Het aandeel toezicht is daarbij niet gelabeld.

De in de nota voor 2025 voorziene uitvoering van VTH-taken wordt volledig gedekt door de in de waterschapsbegroting 2025 daartoe opgenomen/vermelde middelen. Gelet op de urgentie bij het KRW-doelbereik is begin 2025 vanuit de voorhanden algemene middelen (met name de bestaande budgetten voor inhuur) extra ruimte vrijgemaakt c.q. toebedeeld voor de extra inzet op de actualisering van lozingsvergunningen en het toezicht op lozingsactiviteiten in 2025 en volgende jaren.

Vanaf 2026 krijgt het waterschap nieuwe taken toebedeeld wat betreft het heffen van waterschapsbelastingen. De conceptmeerjarenbegroting 2026 voorziet in de daartoe benodigde middelen.

Vanaf 2026 worden aan WSHD ook nieuwe taken toebedeeld wat betreft het beheer van grondwateronttrekkingen en lozingen. In het najaar van 2025 wordt het bestuur hierover nader geïnformeerd en zullen voorstellen worden gedaan om de voor de uitvoering van die nieuwe taken benodigde middelen ter beschikking te stellen.

In die zin zal de uitvoering van de VTH-taken zoals beschreven in deze nota vanaf 2026 wel financiële consequenties (kunnen) hebben.

8.2 Uitvoeringsprogramma

De Nota Prioriteiten uitvoering VTH-taken 2025-2027 wordt jaarlijks uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma voor zowel vergunningverlening, toezicht en handhaving. Het uitvoeringsprogramma omvat operationele doelen en de activiteiten die een bijdrage zullen leveren aan de in deze nota gestelde doelen. In het programma wordt ook aangegeven welke financiële en personele middelen nodig zijn om deze operationele doelen te behalen. Doordat de doelen SMART beschreven zijn kan de voortgang daarvan gemonitord worden en zo nodig worden bijgesteld. Het uitvoeringsprogramma wordt ter kennisname aangeboden aan het dagelijks bestuur van het waterschap.

8.3 Uitvoeringsproces

De in het beleid opgenomen werkwijzen en strategieën zijn grotendeels al vertaald naar specifieke procesbeschrijvingen. Voor zover dit niet gebeurd is, zal dit uiterlijk in 2025 geborgd worden. De bestaande procesbeschrijvingen zijn bekend gemaakt bij alle betrokken medewerkers en zijn geborgd binnen de organisatie. Voor de nog op te stellen of aan te passen procesbeschrijvingen zal dit plaatsvinden zodra zij gereed zijn. Alle procesbeschrijvingen worden bekend gesteld aan nieuwe en bestaande medewerkers. Het inwerken van nieuwe medewerkers vindt plaats op basis van deze beschrijvingen.

8.4 Samenwerking en afstemming

Voor een goede uitvoering van de wettelijke taken van WSHD is het samenwerken van de VTH-organisatie met interne en externe partijen een belangrijk onderdeel van de taakuitvoering. De onderdelen van het VTH-beleid die betrekking hebben op de strafrechtelijke handhaving zijn gebaseerd op reeds bestaande afspraken. Indien in de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's activiteiten zijn opgenomen die een effect kunnen hebben op de inzet van de politie en/of Openbaar Ministerie dan vindt hierover afstemming plaats binnen de vaste overlegstructuur.

8.5 Kwaliteitscriteria

Voor de uitvoering van VTH-taken gelden wettelijke kwaliteitscriteria. Voor de beoordeling van de kwaliteit van de VTH-organisatie en de VTH-processen wordt voortsnog gebruik gemaakt van het document "Samen sterk als waterbeheerders! Kwaliteitscriteria voor Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Waterbeheer" van de Unie van Waterschappen en Rijkswaterstaat. Het document is gebaseerd op wetgeving van voor 1 januari 2024 waardoor een herziening aan de orde is. Landelijk zal hiervoor afstemming plaats vinden tussen de waterbeheerders. In 2025 zal WSHD een integrale systematiek voor kwaliteitsborging opzetten waardoor vooruitlopend op de resultaten van deze afstemming voor de eigen organisatie al een gedeeltelijk beoordelingssysteem zal worden opgezet.

In de jaarverslagen zal worden aangegeven in hoeverre WSHD het betreffende jaar heeft voldaan aan de kwaliteitscriteria of op welke wijze een andere invulling is gegeven aan de borging van de kwaliteit van de VTH-taken en organisatie. Indien geconcludeerd dient te worden dat op één of meer punten niet aan de criteria is voldaan dan zal hiervoor een motivering worden geven.

8.6 Evaluatie

De laatste stap in de VTH-beleidscyclus is de evaluatie. WSHD rapporteert jaarlijks over de uitvoering van het vastgestelde uitvoeringsprogramma in een jaarverslag. Dit jaarverslag zal over het algemeen in het voorjaar van het jaar volgend op het beleidsjaar worden opgesteld. In het jaarverslag is in ieder geval opgenomen:

- Of de voorgenomen activiteiten uit het uitvoeringsprogramma zijn uitgevoerd en de gestelde jaardoelen zijn behaald;
- In hoeverre de uitvoering van deze activiteiten hebben bijgedragen aan de beleidsdoelen;
- In hoeverre de resultaten van de evaluatie een effect hebben op de operationele doelen en/of activiteiten zoals die zullen worden opgenomen in het uitvoeringsprogramma van het volgende jaar.
- Of de resultaten van de evaluatie aanleiding geven om het VTH-beleid aan te passen.